

Akbaba
1965
Seçim güzelleri !
MP GÜZ
CHP GÜZELİ
AP GÜZEL
TİP GÜZEL
CKMP GÜZELİ
YTP GÜZELİ

GENE

60

APARTMAN
DAİRESİ

(Yeni Ajans: 4733—200)

Akbaba

Yıl: 443 Cilt: 9 Sayı: 38 ● Başyazarı: Yusuf Ziya ORTAÇ ● 15 Eylül 1965

EY FAZİLET!

SEÇİMLERE bir aydan az kaldı. Yirmibeş gün sonra, belki buğulu bir güz sabahı, sandık başlarına gideceğiz, listemizi damgalayıp atmak için...

Türkiyede seçimler tek derecelidir, değil mi?.. Türkiyede seçimler hürdür, değil mi?.. Türkiyede seçimler serbesttir, değil mi?

Öyle midir acaba?

Hangimiz sandık başına gider de, adaylığını koyan vatandaşları birer birer gözden geçirir, C.H.P.'den şunu, A.P.'den öbürünü, C.K.M.P.'den berikini, T.İ.P.' ten daha bir başkasını beğenir: «İşte benim milletvekillerim» diye listemizi yapar ve tek dereceli seçimin mutlu özgürlüğü içinde oyumuzu sandığa atabiliriz?

Yok böyle şey!

Kapalı odada listeler istif edilmiştir: Şu altı oklusu, şu kıratlısı, şu terazilisi, şu da siyah kartallısı... Beğen beğendiğine bas damgayı!

Efendim, hepsi iyi, hepsi güzel ama ben şunlardan bir tanesini beğenmiyorum. Onun yerine şu bağımsız aday Madanoğlu var ya, onu yazacağım!

Hayır, yazamazsın benim hür vatandaşım, benim serbest vatandaşım, benim tek dereceli oy özgürü vatandaşım!

Sen, milletvekili değil, sen aday değil, sen liste seçeceksin, parti seçeceksin...

Peki ama, bu listeleri kim yapıyor, bu vatandaş üstü güç kimin?.. Kim bu bana yol gösterenler? Kim bu kaderime el koyanlar?..

Delegeler!.. Ocak başkanları, bucak başkanları, lüpçüler, avantacılar, çıkarcılar, sallabaşçılar, almaaşçılar, kör tıraşçılar!

Doğu illerinden birine giden dostumdan dinledim: Adaylığını koyacaktı, bağımsız adaylığını.. Avrupada okumuştu. Ömrü boyunca eğilmemişti. Denenmişti. Hemşerileri tanırdılar, tutardılar, severdiler onu...

Gözleri lokma lokma açılmış, parmağı ağzında döndü: Açık arttırmada, adaylık ikiyüzelli bin liradaymış!

Siz buna tek dereceli seçim, siz buna hür seçim, siz buna serbest seçim der misiniz?

O beğenmediğimiz, o utanç duyduğumuz, o demokrasiye aykırı eski tek parti devrinin iki dereceli seçiminde, milletvekillerini doğrudan doğruya seçemezdik ama, hiç olmazsa seçecek olanları biz seçerdik. Bunlar, memlekette adı olan insanlardı, aydınlardı, tanınmış kişilerdi: Profesörler, öğretmenler, baro temsilcileri, ticaret odası temsilcileri, sanayi odası temsilcileri, eski generaller, eski devlet adamları, gazeteciler... İşsiz takımı, kapkaç takımı, açıkgöz takımı değil!

Büyük seçmen toplulukları, semt semt, oylarını onlara verir: «Dört yıl, kaderimizi ellerinde tutacak insanları bizim adımıza seç» derlerdi...

Şimdi, sırnaşık yaban otları gibi bütün partileri saran politika esnafı, bu işi pençelerine geçirmişlerdir, on parmağı on sülük pençelerine!

Aralarında, bin türlü pazarlıkla «Sen bana, ben sana» dan sonra hazırlanan listelerin adı yarın ne olacak bilir misiniz?.. Milli irade!

Bari merkez kontenjanları, Nasreddin Hoca'nın göle çaldığı birkaç kaşık yoğurt olsa!.. Hayır, suya su katıyoruz!

Demokrasimiz yirmi yaşında... Ne oldu, söyler misiniz bana?

Halkevlerini demokrasi kapattı, Köy Enstitülerini demokrasi kapattı, minarede Türkçe ezan okuyan müezzinin ağzını demokrasi kapattı, camide Türkçe dua eden hocanın ağzını demokrasi kapattı, Atatürk devrimlerine giden bütün yolları demokrasi kapattı.

Şu keleş kafa da, şu balta sakal da demokrasidir.. Şu kara çarşaf da, şu tek gözlü umacı da demokrasidir.. Şu çıplak tahtaya diz çökmüş elifba çocuğu da, şu oturduğu yerde gözleri kapalı sallanan hafız kursu aptalı da demokrasidir!

Ne dersiniz, doğu dağlarında banka kamyonu soyan eşkıyalar da o mu acaba?

Batı, demokrasiye fazilet rejimi der, değil mi?

Şu manzaraya bakınız: Şarkta fazilet ne hale geliyor!

Bir yanlışlık olacak mutlaka: Ya onlardaki demokrasi değil, başka şey, ya bizdeki...

Yusuf Ziya ORTAÇ

Âdet böyle!

Söze yol ver, yolak ver;
Sohbet seyrini bulsun.
Seçmen ne derse hak ver,
Âdet yerini bulsun!

* * *

Seçim bölgeni dolaş,
Hulûl et yavaş yavaş,
«Hu! Hu!» diye salla baş,
Âdet yerini bulsun!

* * *

Konuş çık ta tümseğe,
Razı ol her isteğe!
Muhtaç görün desteğe,
Âdet yerini bulsun!

* * *

Maksadını örtüle!
Geçmiş devri kötüle!
Bol bol kafa ütüle!
Âdet yerini bulsun!

* * *

İşte harman, işte sap,
Nerde haksız iktisap-
Ara sıra ver hesap,
Âdet yerini bulsun!

* * *

Sağa, sola tekâpu,
Bugünün modası bu!
Bir koltuk kap ba tapu,
Âdet yerini bulsun!

* * *

Tavuktan geç toy için,
Adam tut «goy goy» için.
Takla at bir oy için,
Âdet yerini bulsun!

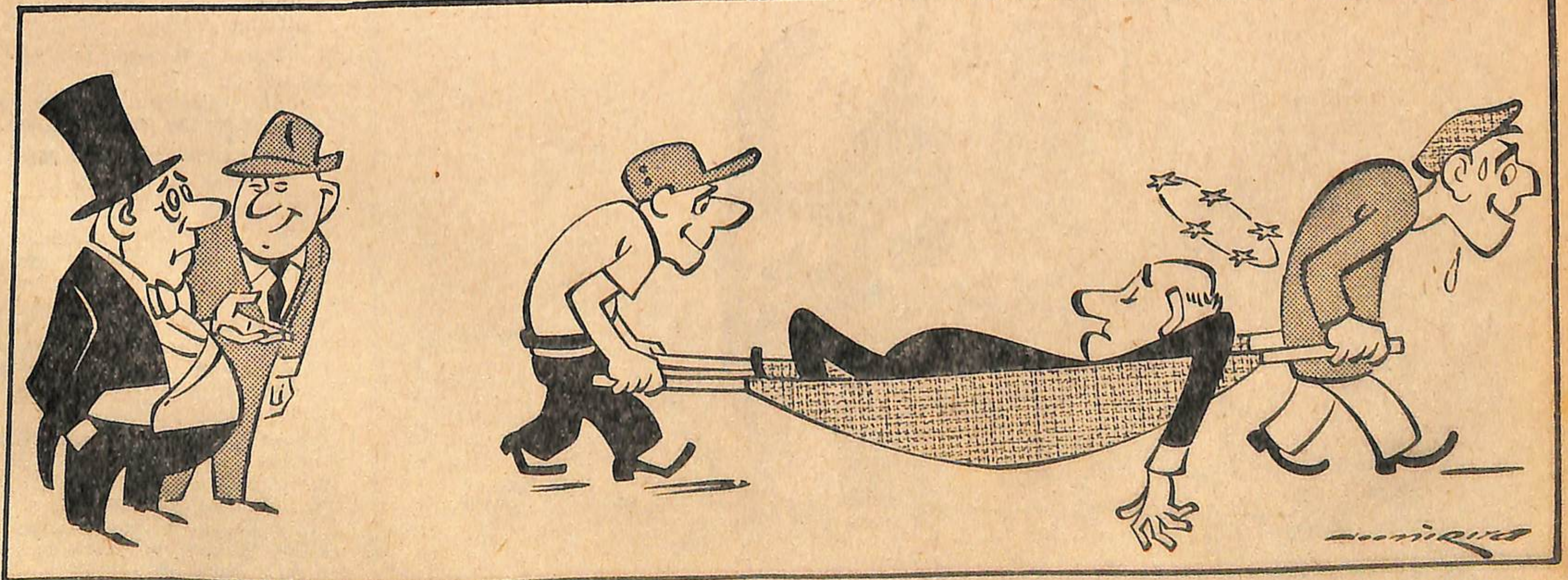
* * *

Van, Ankara, İstanbul,
Dolaş, ara, ahbap bul!
Nerden seçilsen makbul,
Âdet yerini bulsun!

* * *

Bir de baktın listen boş,
Sonuç sence pek nahoş,
Başka bir kapıya koş,
Âdet yerini bulsun!

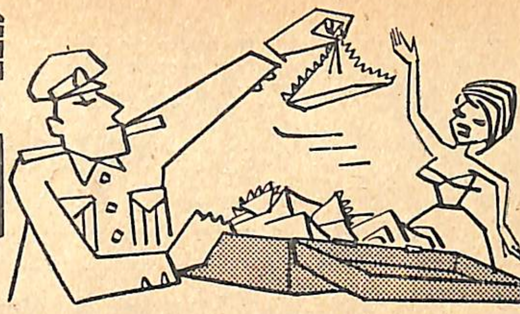
Salâhattin KUTLU

— Düşmüş...
— Listeden mi?

Koalisyon Bozuldu

Adnan Veli

YOLCU salonunun holü, mahşer gibi kalabalıktı. Gümrük muayenesini bekliyen bavullar, tezgâhın üstüne sıra sıra dizilmiş, vapurdan çıkan yolcular da sabırsızlanmaya başlamışlardı. Elindeki tebeşirle bavullara «Muayene edildi» işaretini koyan genç gümrük memuru, son açtığı bavulun sahibini yanına çağırdı:

— Bu, ne kadar kıravat böyle, beyefendi? Dedi. Bunların hepsi sizin mi?

Adam, mahcup bir nezaketle, daha ziyade yalvarır gibi cevap verdi:

— Efendim, tabiî, Avrupa dönüşü, eşe dosta biraz bir şeyler getirmek...

— Biraz değil ki beyefendi. Baksanıza, bavul tıklım tıklım dolu..

— Beyefendiciğim, bendeniz giderken ilgililere sormuştum. Akrabalara birer kıravat getirebilirmişim. Yani, kanunî hakkımmış. Onun için aldım.

— Peki ama, sizin 200 tane mi akrabanız var?

— Ah efendim, bir bilseniz... Anne tarafından birçok dayım var. Talât bey, Recep bey, Hüsamettin bey, Kenan bey, Hilmi bey, Necati bey, Galip bey, Reşit bey, Tevfik bey, Niyazi bey, Müştak bey, Enver bey, Samim bey, Hakkı bey, Nusret bey, Cevat bey, Osman bey... Sonra efendim, baba tarafından da amcalarım var, Zühtü bey, Kâmil bey, Lebip bey, Suat bey, Daniş bey, Necdet bey, Kirkor bey, Niko bey, Avram bey... Şey pardon.. Aklım, yazıhanedeki arkadaşlara gitti de.. Amcalarımı sayıyordum, değil mi efendim?.. Salih bey, Nevzat bey..

— Beyefendi, anlaşılan bu kıravatlar sizin akrabalara yetmiyecek. Şu çoraplar, şu mendiller, sonra şu paket paket jiletler.. Şu viski şişeleri, şu karton sigaraları, şu yazlık kumaşlar.. Kuzum bunları hangi para ile aldınız?..

— Hani, kanunen 200 dolar götürmeğe hakkımız var ya..

— Peki ama, siz iki buçuk ay Avrupada kalmışsınız. Yiyip içme, otel vesaire masraflarını ödedikten sonra, geri kalanı ile de alış veriş ettiniz.

— Ben Avrupada da akrabalarımda kaldım. Otel parası, yemek parası vermedim.

— Öyle de olsa, ikiyüz dolarla, bu eşyaların yarısı bile alınmaz.

— Ah beyefendi, Avrupa, ne kadar ucuz, ne kadar ucuz bilseniz.. Esasen o dört şişe viski, benim şahsî malım değil. Sizden iyi olmasın, il idare kurulundan Pertev bey adında bir arkadaş ısmarlamıştı. Önümüzdeki seçimlerde mebus oluyor. Sonra da galiba Gümrük ve Tekel Bakanı olacakmış. O söyledi. Hattâ «İstanbula geldiğin zaman, gümrükte zorluğa uğrarsan hemen bana telefon et» demişti. Ama bendeniz, telefon etmeye lüzum görmüyorum beyefendi.. Öyle değil mi?

— Orasına ben karışmam efendim. Yalnız, bu eşyanın bir kısmını geçiremezsiniz efendim. Gümrük resmine tâbidir.

— Aman rica ederim efendim, biz yabancı sayılmayız ki.. Bizim Ankara'da birçok tanıdıklarımız var. Hem bunlar, bir telefonla her işi hallediverirler. Neme lâzım, size de herhangi bir şey.. Esasen zatı âlinize karşı, derin bir hürmet ve muhabbetim vardır.

— Bana nereden muhabbetiniz olacak? Beni tanır mısınız siz?

— İyi insan, yüzünden belli olur beyefendi..

— Benim kanunî vazifem, bunlara el koymaktır efendim. Siz lütfen şu tarafa geçer misiniz?..

— Memur bey, rica ederim bunlar idare edilmiyecek şeyler değil ki.. İsterseniz, viski'nin iki şişesini nâçiz bir hediye olarak size takdim edeyim.

— Ya, demek bir de bunu teklif ediyorsunuz. Ramazan bey!.. Heeey Ramazan bey!.. Lûtfen buraya gel. Şu beyle beraber, bavulları alıp müdüriyet odasına gidin. Ben biraz sonra geleceğim.

Adam, eni konu telâşlandı. Ama gümrük memurunun kararlı davranışı karşısında yapılacak bir şey yoktu.

Muayene tezgâhının önünde, dört bavulu ile, sarışın bir hanım duruyordu. Muayene memuru adam akıllı sinirlenmişti. Genç yolcuya döndü:

— Bu bavullar sizin mi hanımefendi?.. Dedi.

— Evet efendim.

— Gümrüğe tâbi bir şey var mı içlerinde?

— Vallahi hiçbir şeyler yok efendim. Şahsi bir iki eşyam var.

— Anahtarlarını müsaade eder misiniz?

— Vereyim ama efendim, emin olun hiçbir şey yok içlerinde..

— Peki, bir bakalım..

Memur, bavullardan birini açtı. İçi presten geçirilmiş gibi, kumaşla doluydu. Gümrükçü, bir yığın kumaşı havaya kaldırdı. Hiçbir şey söylemeden kadının yüzüne baktı. Adamın elindeki demette, 40-50 tane naylon külot ve sutyen sallanıyordu.

— Bunlar nedir hanımefendi?

— Aaa, insanın çamaşırı olmaz mı? Hem böyle kadın külotlarını havaya kaldırmaya ne hakkınız var? Yassıada da mı öğrendiniz bunu?..

— Bunlar sizin zatî eşyanız mı?

— Tabiî efendim.

Adam, bavulu daha çok karıştırdı:

— Hanımefendi, şu külotlara bakın bir kere.. Bir insanın 150 tane külotu olmaz ya..

— Niye olmasın?.. Pekâlâ olur.

— Ya bu sutyenler?.. Bu kadar sutyenin hepsini kullanıyor musunuz?..

— Tabiî kullanıyorum efendim.

— Canım, bir insan günde sekiz sefer sutyen değiştirmez ya..

— Beyefendi, siz ne biçim gümrük memurusunuz? Vapurla seyahat etmediniz mi? Bunlar pek sağlam sutyen değil ki.. Dayanmıyor. Hele vapur yolculuğunda hiç dayanmıyor. Günde iki tane, üç tane koptuğu oluyor. Sonra, insan terlediği vakit, sık sık sutyen değiştirmek zorunda kalıyor.

— İyi ama, bunlar hiç kullanılmamış ki..

— Gözüm kör olsun, hepsi kullanılmış. Yeni sutyen böyle olur mu hiç?

— Valla, pek kullanılmışa benzemiyor bunlar..

— Size yalan söylemeye mecbur değilim. İnanmazsanız koklayın.

— Koklayım mı? İç yönetmelik gereğince, gümrük memurunun sutyen koklaması yasak edilmiştir efendim. Maamafih işin doğrusunu şimdi anlarız.

Gümrük memuru etrafına bakındı. Kapı tarafında duran bir arkadaşına seslendi:

— Halit efendi..

— Buyrun beyim.

— Koklama memurunu biraz yollasana buraya..

— Yollayım beyim.

Arka taraftaki kapıdan, orta boylu, çıtır pıtır bir hanım içeri girdi:

— Buyrun efendim.

— Meziyet hanım!.. Bu sutyenler kullanılmış mı acaba?.. Bir koklayın bakalım, ne kokuyor?

Kadın, sutyenleri teker teker kokladıktan sonra cevap verdi:

— Efendim şu ikisi «Soir de Paris» kokuyor. Altı tanesi «Arpége» kokuyor. Şunlar «Maggi Ruff» kokuyor. Yedi tanesi «Joy» kokuyor. Geri kalanlar da «Scandale» kokuyor.

— Yani, kullanılmış mı demek istiyorsunuz?

— Öyle anlaşılıyor efendim.

Sarışın kadın, bu sonuçtan memnundu. Ama, gümrük memurunun bu işe pek aklı yatmıyordu:

— Peki, siz biraz şu tarafa geçin de, şefe bir danışalım, dedi.

Sırada, yaşlıca bir hanım vardı. Gümrük memuru sordu:

— Sizin çantalarınız bunlar mı bayan?

— Onlar evlâdım..

— İçinde, gümrüğe tâbi bir şey var mı?..

— Allah yazdıysa bozsun.. Ben öyle insanlardan değilim oğlum.

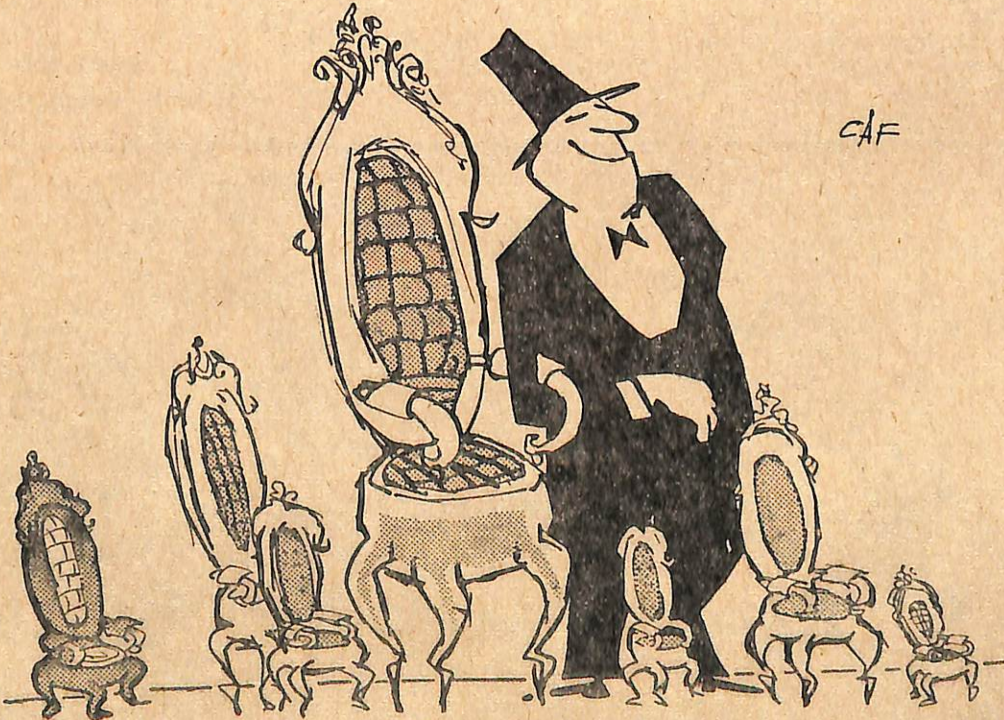
— Bu çantalarda ne var yani?..

— Hiç evlâdım.. Kırıkdökük.. Bir tane semaver var. Bir tane üzerinize afiyet Amerikan lâzımlığı var. Bir tane namaz seccadesi var. Bir tane de kasıkbağı var evlâdım. Bizim kızla beraber, Avrupaya hava tebdiline giderken, yanımda bulunsun diye aldım. Yalnız, çantamda bir de küçük çanak var evlâdım. Öd ağacı yakmak için almıştım. Yanardağ memleketinden aldım.

Gümrük memuru çantayı açtı. Kadının dedikleri doğruydu. Eşyaları birer birer elden geçirdi. Sonra, kadını şöyle bir süzdü:

— Valde, dedi. Senin karnın pek şişman görünüyor. Galiba bu sıcakta fazla giyindin?

— Ah evlâdım, hiç sorma.. Ayıptır söylemesi, galiba hamileyim.

Politikacı ve ailesi!

— Yahu pasaportun, seni 65 yaşında gösteriyor.

— Arabî hesabı ile 65 olamam. Anca 63 oluyorum. Muharremde 64'e gireceğim. Sonracıma, hamilelik işine gelince... Kör olayım, buna benim de aklım yatmadı bir türlü.. Zaar bafura binince, Avrupa havası insana yarıyor.

Gümrük memuru gülmeye başladı:

— İlâhi valde, dedi. Hele şöyle içeri gir de, seni de bir yoklasınlar bakalım..

Bu lâfın üstüne, kadının beti benzi soluverdi:

— Ayol, memur efendi oğlum, dedi. Ben evhamlı kadınım, üstelik özürlüyüm. Benim üstüme fazla varmaya gelmez, şuracıkta pat diye çocuğumu düşürüverirsem, vallahi, billâhi, iskatı cenin maddesinden altı ay mapuslarda sürünürsün.

— Sen gel bakalım hele şöyle.. Uzun konuştun..

Kadını, kapıdan geçirip Meziyet hanıma teslim etti. Vazifeli memur, hatunun ilkin yeldirmesini, sonra entarisini çıkarttı. İhtiyar, huysuzluk ediyordu. Ama entarisi çıkarılınca, belinin üstüne dolanmış renk renk kumaşlar meydana çıktı. İhtiyar, fenalıklar geçiriyor, ikide bir parmağını damağına bastırıyordu.

Salonda, bavulların muayenesi için sıra bekliyenler, ter dökmeye başlamışlardı. Aynacı Davit, elinde valizi ile sokuldu. Gümrük memuru, adamı şöyle bir süzdükten sonra hiçbir şey sormadan ilk çantayı açtı. Eşyaları bir eliyle kepçeledi. En altta, bir zarf içinde, eline bir deste fotağraf geçti. Resimlere bir göz attı. Hepsi de müstehcendi. Memur, bunları yolcuya göstererek:

— Ne yapacaksınız bunları? Dedi. Ayıp değil mi böyle şeyler?

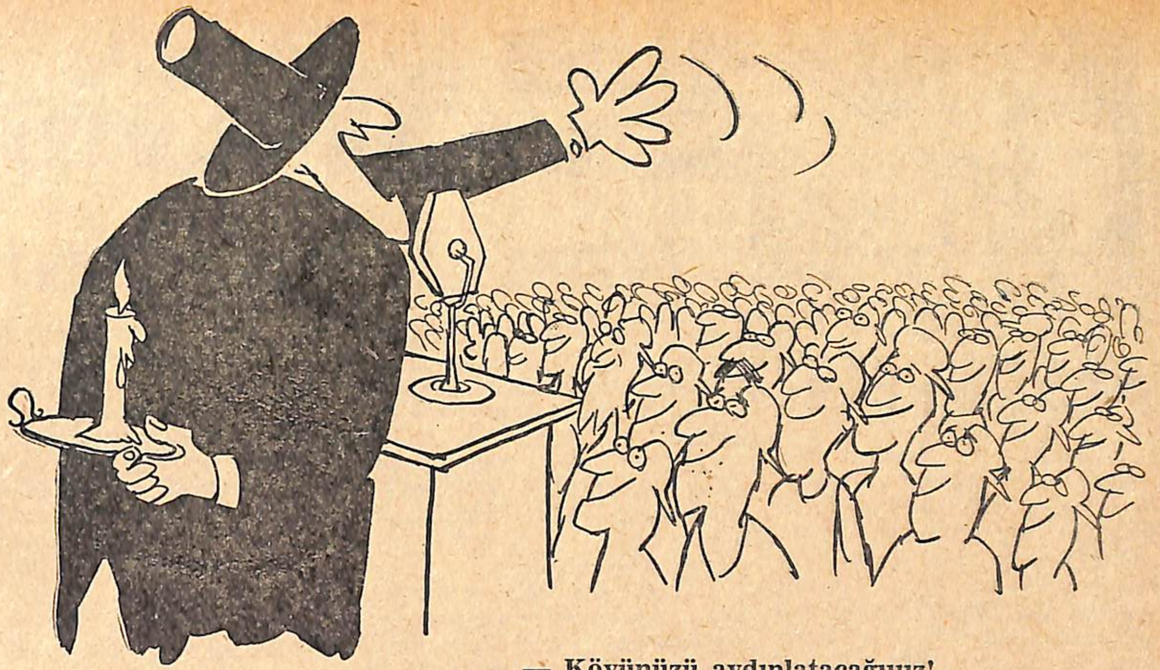
Davit, en can alacak yerinden yakalanmıştı. Telâşlı bakışlarla karısını aradı. Roza, biraz ötede duruyordu. İşin farkına varacak diye David'in aklı çıkıyordu. Memura doğru eğilip fısıldadı:

— Çok rica ederim, yostermeyiniz. Topağaç'ta benim iki tane, iyi hanım müşteri vardır. Onlar söylediler ki Parizden yeçerken bu resimlerden biraz yetir ve biz estetik için alacayiz demişler.. Ben de onlar için yetirdim..

Resimler meydana çıkınca, meraklıları da arttı. Gümrük memurunun başına büyük bir kalabalık toplandı. Davit telâş içindeydi. Bu sırada kalabalığın arasında bir kaynaşma oldu. Arkasından bir kadın çığlığı duyuldu. David'in karısı Roza, bağırmağa başlamıştı:

— Olamaz.. Yinanamıyorum. Otuzyedi senelik kocadan bu iyaneti beklemezdim. Bozulduuuu!.. Otuzyedi senelik koalisyon, ma parol dönür bozuldu...

Adnan VELİ

— Köyünüzü aydınlatacağınız!..

Madanoğlu!

MİLLÎ Birlik Komitesinde, Madanoğlundan başka tek adam var mı: «Ben, millete verdiğim sözde durdum» diyebilecek?

Temelli, daha doğrusu temelsiz senatörlerimizden hepsi, radyolarda konuşan o 27 Mayıs sabahının tok sesi ile: «Bir iç çatışmayı önlemek için bu ihtilâli yaptıklarını» söylemişler ve «Hepimiz, bugünkü rütbelerimizle eski vazifelerimize döneceğiz» demişlerdi.

14 ler, kendilerini temelli senatörler dışında tutabilirler mi?.. Sanmam. Çünkü onların silâh arkadaşları eli ile sınırdışı edilişlerindeki tek neden, galiba eski vazifelerine hiç dönmemek niyetinde oluşları idi!

Yalnız tek adam, yalnız korgeneral Cemal Madanoğlu, iki yana da karşı koydu ve hem emekliye ayrıldı, hem Millî Birlik Komitesinden çekildi. Yoksa, onu da bütün seçim kaygılarından uzak, temelli senatörler arasında, temelsiz bir senatör olarak görecektik bugün!

İhtilâl, bize sözünü tutan bir adam kazandırmıştır. Bu, politikada eşini çok değil, az bile görmediğimiz bir tiptir.

Ben, Madanoğlu ile ihtilâlden sonra tanıştım. Şimdi aile dostuyuz. Yaşayışı göz

önündedir. Gizlisiz adam olarak, apaçık geçirdi dört yılını: Doymaz bir iştahla okuyarak.. Dinlemek, anlamak, öğrenmek isteği ile konferanslara, açık oturumlara koşarak.. Yurd içi, durmadan dolaşarak...

Otuz yıllık dağ adamı, silâh adamı, şimdi kitap adamı, kafa adamıdır da. Memleket sorunları üstünde düşünen başı ve söyliyecek sözleri olduğunu yakından biliyorum.

Bütün dost, arkadaş zorlamalarına dayanarak temelli senatörlüğü kabul etmiyen bu karakter adamı, şimdi bir gülümseyişine kapıları ardına kadar açılacak bütün partileri itip tek başına, bağımsız adaylığını koyuyor İstanbuldan...

İki buçuk milyonluk eski başkentten istediği yirmibeşbin oydur yalnız!

Okullar şehri İstanbul! Liseler şehri İstanbul! Üniversiteler şehri İstanbul! Öğretmenler şehri İstanbul! Aydınlar şehri İstanbul!.. Bu yirmibeşbin oyu ondan esirgeyecek misin?

Dört nüfuslu bir seçmen ailesinden üçü, istediği partiye, istediği listeye versin oyunu... Yalnız biri, Madanoğluna yeter!

27 Mayıs 1960 sabahı, radyolarda verilmiş sözü tutan tek adama verilecek oylar bir şey ispat edecektir: Söze ne değer verdiğimizi!

Günün şarkısı :

Biraz kül,

Biraz duman,

O ben'im işte!

BİZİM YOKUŞ

Ankara'nın Bizim Yokuşu!

ANKARA'da karaya vurmuş bir balıktım. Oltaya takılı balık, denizi bulmak için, her çırpınışta nasıl topraktan havalanıp toprağa düşerse ben de öyleydim. Bizim Yokuş'u bulmak için, Meclis kapısından çıkıyor, Ankara Palas'a düşüyordum. Ankara Palas'tan çıkıyor, Meclis'e düşüyordum...

Seçimi kazanan C.H.P., dört yıl uykusuna dalmıştı. Yazılarımı İstanbul'dan telefonla alan Ulus bile beni unutmuştu artık...

Bir gün, altında imza yerine tek yıldız, minicik bir fıkra yazdım. Minik ama —hadi biraz övüneyim— dumdum kurşunu... Ertesi gün birinci sayfasında çıktı Ulus'un...

Birkaç gün sonra bir tane daha yazdım. O da çıktı...

Ertesi hafta, daha sonra verdiklerim de... Altında imza olmıyan yazılara parti gazetesinde yer bulmak kolaydır: Kıskançlığı çekmez!

Bir gün, İnönü sormuş:

— Kim yazıyor bu fıkraları?

— Yusuf Ziya, demişler...

Galiba «Yazmasın» demesini bekliyorlarmış.. Ama o:

— Söyleyin, demiş, her gün yazsın!

O günden sonra, bizim imzasız fıkracılar bir daha Ulus'a girmedi!

Hafta sonları, trene atlayıp İstanbul'a koşuyordum, Bizim Yokuş'a... Bir kere olsun aklımın, gönlümün Ankara'da kaldığını hatırlamıyorum. Ama hafta başları Ankara'ya dönerken, trene yalnız şapkam, yalnız esvaplarım, yalnız pabuçlarım biniyordu. Asıl ben, kafam, gönlüm, İstanbul'da kalıyordu, Bizim Yokuş'ta...

Böyle bir dönüş günü, Meclisteki posta kutumda, uzun, güzel bir zarf buldum: Cumhuriyet Halk Partisi genel sekreterliği damgalı...

Bu bir dâvet mektubu idi: Çok partili, demokratik hayata girmiştik. Yayın ve propaganda işleri bu yeni hayata göre düzenlenecekti. Bir komisyon kurulmuştu. Yeni şartları hazırlamak için ben de bu komisyonda üyeymişim. Falan gün, filân saatte, parti merkezinde toplanacakmışız.

Gittim. Toplantı odasında yedi kişiydik, Genel Sekreter yardımcısı Nafi Atuf Kansu'nun başkanlığında: Falih Rıfkı Atay, Nihat Erim, Tahsin Banguoğlu, Refik Ahmet Sevengil, Kemal Turan, ben...

Konuşma, Kansu'nun açışı ile başladı. Bizleri öven tatlı sözlerdi bu açış: Bilgimizden, tecrübemizden faydalandıracaktık parmizi...

Genel Sekreter yardımcısı susunca, Ataydan sonra ben söz aldım:

— Biz, neler yapacağımızı araştırmadan önce, siz neler yapıyorsunuz, dedim, önce onu anlatınız bize...

Nafi Atuf anlattı:

— Ulus gazetesini çıkarıyorlardı, Ulus'un akşam sayısını çıkarıyorlardı. Halk için, köylü için Karagöz gazetesini çıkarıyorlardı. Aydınların, gençlerin,

Falih Rıfkı Atay
Gülerim ağlanacak halinize!

sanatçıların dergisi Ülkü'yü çıkarıyorlardı... Bir de... Sivas'ta bir gazete çıkarıyorlardı, günlük bir gazete... Ülke!

Ülke bir vilâyet gazetesi değildi. Bir deneme idi. Bir İstanbul gazetesiydi bu: İç ve dış yapısı ile bir İstanbul gazetesi... Yarın başka illerde de böyle matbaalar kuracak, böyle gazeteler çıkaracaktık!

Yani Nasreddin Hoca'nın yoğurt kâsesini, tahta kaşığını almış, göle maya çalıyorduk!..

Olmazdı böyle şey.. Olamazdı böyle şey... Sivas'ta Sivas gazetesi, Konya'da Konya gazetesi, Adana'da Adana gazetesi çıkardı. Bu güzel illerimizin ne sosyal, ne politik havası bir İstanbul gazetesi beslemeğe yetmezdi. İstanbul gazetesi, Türkiye gazetesiydi. Onu, bütün illeri, ilçeleri, bucaklarıyla bütün Türkiye okurdu. Ama bir Sivas gazetesini Ankara'da, İstanbul'da, İzmir'de, Eskişehir'de okutamazdık. Sivas bile kendi gazetesine şöyle bir göz atar, yine postayı beklerdi: İstanbul gazeteleri gelsin diye!

Dörtyüz bin lira sermaye konmuştu bu Ülke için.. Bugünün parası ile ne eder?.. Dört milyon, değil mi?

Böyle bir paranın yarısı bile, o günlerin altmışüç vilâyetindeki bütün C.H.P. sempatizanı gazeteleri birer güzel, sevimli, okunur gazete yapmıya yeterdi.

Bakardık elimizdeki küçük gazeteye:

— Senin başlık harflerin eskimiş, al yarım kasa 36 siyah, yarım kasa da 48...

— Senin merdanelerin bozulmuş, bir sandık tutkal gönderiyoruz, biraz da 10 punto beyaz...

— Bugün, kamyonla namınıza yarım ton kâğıt yola çıkarıldı...

Sonra, Genel Sekreterlikte bir basın masası. Her C.H.P.li yazar, haftada iki yazı getirecek buraya.. Daktilolar, bunları çoğaltıp, il ve ilçelerdeki gazetelere gönderecek...

Daha buna benzer şeyler.

Ülke mi ne olacak?.. Hemen kapatılacak, hemen... Hemen kapatmazsak, dörtyüz bin liradan elde kalan altmış, yetmiş bin lira da eriyip gidecek... Belki yeni yardımlar da aranacak.. Belki bankalara da borçlanılacak!

«Zararın neresinden dönülürse kârdır» sözü, bu Ülke denemesi için söylenmişti bence...

Konuşulacak şey daha çoktu: Ülkü dergisi, dört kere gömülüp, dört kere mezarından çıkarılmış bir fikir ve sanat leşi idi artık.. Artık kimse almıyor, kimse okumuyordu onu.. Burulup kâğıda sarılarak postalanan bu dergiye, milletvekilleri şu adı takmıştılar: Boru mecmuası.. Mektup kutularında görünce, okumadan değil, açmadan atıyorlardı... Karagöz, çağını doldurmuş bir halk gazetesi, bir köylü gazetesiydi. Halk değişmiş, köylü değişmiş, ama Karagöz değişmemişti!

Bu Karagöz'ün bir hikâyesini anlattılar bana, yazmaya değer:

Parti yöneticileri, kalemi halk ağzına yatkın bir yazara verir Karagöz'ü...

Yazar, o günkü satış devam ettikçe belli bir aylık alacak... Ama, her artışta ayrı bir ikramiye...

Başlar Karagöz'ün satışı artmaya: Bu hafta bin, ertesi hafta ikibin, daha ertesi hafta beşbin, onbin.. Allahını seven tutmasın!

Eh satış artar da yazar durur mu?.. O da başlar fazla satış payını kasadan çekmeğe...

Nihat Erim
46 nın 35 lerinden

Derken günün birinde oyun meydana çıkar: On alana elli, yüz alana beşyüz göndertiyormuş bayiler adına mektuplar düzenleyerek...

Kamyonlar dolusu iade kapıya yığılırken, o güne kadar Allah ne verdiyse kıvıran Karagözcü de şapkasını alıp arka kapıdan çıkıp gider!

Hepsini ele alacaktık bunların... Yalnız akşam olmuştu artık. Tek konu üstünde oy birliğine vardık Ülke kapatılacak, döryüzbin liradan arta kalan para kurtarılacaktı!

Partiden çıkarken, politikada kaybettiğim gazeteci keyfimi yeniden bulmuştum: Ankara'da bir Bizim Yokuş kuruyorduk...

Aradan bir hafta geçti, on gün geçti, onbeş gün geçti. Bir daha

İsmet İnönü
Saçlar 46 dan sonra ağardı..

çağırılmadık o günden sonra...

Arkadaşlardan birine sordum:

— Ne oldu bizim toplantılar kuzum?.. Vaz mı geçildi?

Acır acır yüzüme baktı:

— Bilmiyor musun?

— Bilmiyorum!

— Toplantılar devam ediyor... Yalnız senin yerine Fuat Bayramoğlu'nu aldılar!

— Yaaa... Neden?

Etrafına bakındı, yalnızdık. Ama yine de sesini fısıltılaştırdı:

— İnönü kızmış fena halde, Ülke için söylediklerine!

Sayın Cumhurbaşkanından ne beklerdim ben, bilir misiniz?.. Konuştuklarımı duyunca, lûtfen beni çağırsın ve:

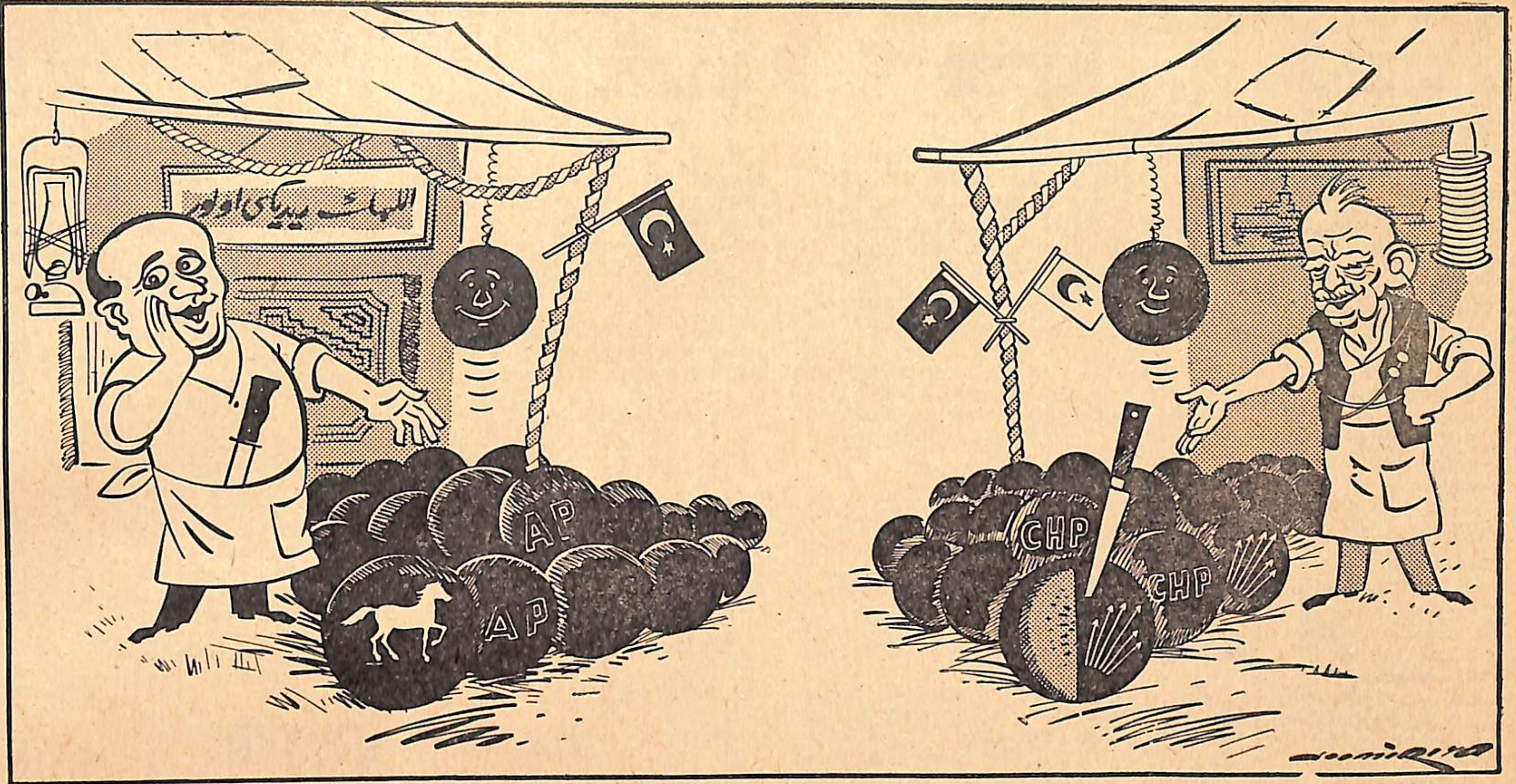
— Yusuf Ziya, desin, Yokuştan seni getirdiğime ne iyi etmişim.. Keşke Ülke'yi çıkarmadan sizlere danışsaydık.. Teşekkür ederim hizmetine, çalış, faydalı ol!

Bunu demedi İsmet Paşa. Onun gözünde suçluydum ben, âsiydim ben.. O düşünmüştü, o bulmuştu, o beğenmişti, o istemişti bunu...

Yalnız komisyondan atılmadım. Gönlünden, gözünden de atıldım Şefin... Tam dört yıl, 1950 seçimleri gelinceye kadar selâm bile vermedi bana.. Bir toplantı günü, Meclis koridoruna açılan çift kanatlı kapıdan ben girerken o çıkıyordu. Yüz yüze geldik, ama göz göze gelmedik. Saygılı toparlanışım boşlukta kaldı!

İnönü'nün öfkesi önünde her şey küçük kalırdı, kendi büyüklüğü bile!

Yusuf Ziya ORTAÇ

— Seç seç al... Kabağına yok para!

Ankara mektubu

Hediye - Behiye!

Amerikalılar bu hediye meselesini kökten halletmişler: Cumhurbaşkanlarına verilen hediye, kimden gelirse gelsin, 25 doları aşarsa, hazinenindir. E Amerika Cumhurbaşkanı da insandır. Hele hanım sultan karısı kat be kat insandır: Nadide bir kürk, ümit ışıltısıyla yanan bir pırlanta, onun da kat be kat insan kalbine kalkınma hızları verir. Ama prensip prensiptir. Hazine alır sinesinde eritir «devlet» hediyesini!..

Son yolculuğunda, «bunca netice alınan» Rusya yolculuğunda (yoldaşlar mükrimdir) hükûmet çiftine muhakkak şana yaraşan hediyeler sunmuşlardır. Ayıbı yok nezaketi var meselenin, sunmuşlardır!.. Merak ediyorum nelerdir? Sizler merak etmiyor musunuz sevgili okurlarım?.. Etmiyor musunuz?

Merakınızı kıvamında tutun: Nasıl olsa hâtıra değerini aşarsa, Başbakanımız açıklar ve hazineye nasıl olsa devreder. Açıklama yapmazsa, bilin kiiii, yoldaşlar nezakette hafiften kusur etmişlerdir!

Bir zamanlar devletler devletlere garip hediyeler verirlerdi: Mümtaz «kuçukuçular» falan. Şimdi tabiî biz değiştik, bizimle beraber dünya da değişmiştir, bizden geri kalmamak için!..

Onun için, kudretli bir devletin, kudretli bir Başbakana sunduğunu, veya sayın eşine, bilmek isteriz: Nasıl olsa açıklanacağına göre, taşma sabrım taşma, e mi? Taştın da ne oldu?

Maaş almıyormuş!

Bu sahicikten böyleymiş: Süleyman Demirel, makamının maaşını almıyormuş! Kötülenecek jest değil, ama ne ifade eder?.. Jest işte!

Böyle jestler vatandaşı doyurmuyor. Böyle tokluk jestleri!

Maaşını almasa da, maaşının 100 mislini, ayda hazineye bağışlasa da, vatanın yüzeyinde ne değişiyor ki? Milyarder Hacı Ömerin ödediği sadaka vergiye mi tesir ediyor? Muşta, inde doğmuş, ve doğuştan mahkûm çocuğa mı?

Bizde, başka şey olmadığı için, ancak böyle jestler var!... Tok karnım, ne diye beğenmezsin?.. E, tok ağırlamak güç!

Klark!

TRT Osman, TRT olmıyan Ürgüplüye nâme gönderiyor. TRT olmıyan Ürgüplü tepeden cevap veriyor:

— «Şahsiyatla uğraşanlara cevap edeceğim yok!»

Aferiiin. İşte vakit israf edilmemeli böyle! Şu günlerde, sokaktaki vatandaşla biz gazeteciler nabız nabızayız. Belki sayın Başbakanı bu nabızın atışı ilgilendirir:

— Abla, Başbakan TRT Osman'a Klark geçiyor.. Neden acaba?

— Klark'ı bilmiyorum ki nedenini bileyim!..

— Klark be abla... Yani fiyaka!..

— E, sen söyle, neden?

— Seçimlere bir ay kaldı da ondan... Yeni koalisyona hazırlık!.. Eskiden böyle Klark geçer miydi, TRT Osmana?..

Gördün mü kaşlarına kır düşmüş öfkeli Başbakanım, sokaktaki çocuk benden çok gazeteci... İşte ona Klark geçilmiyor artık!

Nimet ARZIK

Bazı illerde aday seçecek delegeler oylarını açık arttırmaya çıkardılar.
— Gazeteler —

Delege — **Haydi satıyorum.. Altıyüz, altıyüzelli... Yediyüz, yediyüzelli.. Sat... Sat... Sattım!**

Londradan

Sizi nerede görmüştüm?

Bilmem gözünüze çarptı mı? Amerika ile Avrupa arasındaki mesafeyi hava yolcularının yarım saatte katetmeleri için yeni bir taşıt aracı yapılacakmış. Bu araç, saatte 17.500 km. hızla gidecekmiş.

Ne sürat değil mi?.. New York'tan havalandıktan yarım saat sonra Paris'te olacakmışsınız.

Bu gidişle şöyle konuşmalara şahit olacağız artık:

— Affedersiniz, ben bugün sizi bir yerde görmüştüm ama, acaba neredeydi?.. New Yorkta mı, Moskova'da mı, yoksa Stokholmde miydi?..

* * *

Üç dakikaya indirdiler...

İngiltere'de MAGNA CARTA'nın, yani İngiliz halkının hak ve hürriyetlerinin yazılı bulunduğu Büyük Ferman'ın 750 nci yıldönümü kutlandı geçen hafta.

Bu konuda bir makale yazan İngiliz yazarlarından biri, ferman'ın özetini belirtebilmek için şöyle diyordu:

Bir memlekette hürriyetlerin işleyip işlemediğini anlamak için şuna bakmak gerek. Polis dairesindeki yetkilinin «Höt, bu böyle olamaz, işte o kadar!» diye hitabına! Oradaki yurttaş buna «Yaaa, bu hareketin yapılmaması gerektiğini kim söylemiş» şeklinde serbestçe cevap verebiliyor mu, veremiyor mu?

İngiltere'de verebiliyor mu veremiyor mu bilmiyorum. Bu, işin siyasî hürriyet yanı. Fakat geçmiş yüzyıllarda işçilerin ezildiği İngiltere'de Büyük Ferman'ın 750 nci yılının kutlandığı günde iktisadî hürriyetlerde nasıl bir noktaya ulaşıldığını İngiliz gazetelerindeki bir haber çok güzel gösteriyordu:

— .... Fabrikasında iki kişi üç dakika fazla çalışmayı reddetti... Ve bütün işçiler grev yaptı!

Reşit Aşçıoğlu

PAZARTESİ

Bitliler

Bitliler, biliyorsunuz İngilizlerin ünlü Beatles'larına verilen Türkçe isim. Bu Beatles modası bütün dünyaya öylesine yayıldı ki Endonezya'ya kadar gitmiş. Ama Endonezya'da karşısında hükûmeti bulmuş. Çünkü Endonezya hükûmeti Beatles'ların plâklarını Endonezya ruhuna aykırı saymış.

Ve bitlilere kılık bakımından benzemek isteyen Endonezyalı gençler yakalanıp pantalonları yakılıyormuş.

Her devrin bir modası vardır. Bir zamanlar bob-stil modası sarmıştı dünyayı... Şimdi meşin ceketliler ve bitli'lerden geçilmiyor.

Bunlara âsi gençlik de deniyor. Hiçbir şeye önem vermiyen, kafasına eseni yapmak isteyen, kendisine ne öğüt verilirse omuz silken, ortalığı birbirine katan âsi gençlik...

Ömer Hayyam'ın da zaman zaman böyle anları olmuş. Ama o isyanını motosiklete binip - ki o zaman icat edilmemişti - meşin ceket giyip, eğlence yerlerine gidip gürültü çıkarmakla belirtmemiş de bir dörtlük düşürmüş:

Elimde olsa dünyayı küçümserdim;
İyisine de kötüsüne de yuf çekerdim;
Daha doğrusu bu aşağılık yere
Ne gelirdim, ne yaşardım, ne ölürdüm.

Demek oluyor ki Beatles tipi, meşin ceketli, âsi gençlik pek yeni duygularla dolu değil. Çok eskidenberi dünya düzenine yuf borusu çekmek isteyen çok insan gelmiştir. Meşin ceketli delikanlılar bir çeşit anarşist minyatürü... Bizde de var, ve İstanbul'dan Anadolu kentlerine doğru yayılan bu moda şimdiden tutmuşa benzer.

Haydi hayırlısı... Yirmibeş yıl öncesinin bob-stilleri şimdi birer ağırbaşlı aile reisi olmuşlar ve Beatles özentisi oğullarına bakarak:

— Bu ne rezalet... diyorlar.

Babaları da kendilerine öyle bakar, ve öyle söylenirlerdi.

SALI

Saksı

Bir barda çalışan dansöz, sevdiği adamı elinden alan arkadaşının başına saksı atmış.

Tabii hastahane, polis, karakol, mahkeme...

Ancak mahkemede bar artistine:

— Niçin arkadaşının başına saksı attın? diye sorulursa vereceği cevap var:

— Kendisine olan sevgimi göstermek için çiçek attım, böyle olacağını bilmezdim... diyebilir.

Evde bir gürültü duyan karısı Hocaya:

— Efendi ne oldu?

— Hiç, cübbem merdivenden düştü.

— Ayol cübbe bu kadar gürültü yapar mı?

— Uzun etme hanım, içinde ben vardım.

Bilmeyiz hâkim bar artistinin sözüne kanar mı, ama kadıncağız Hoca gibi:

— Uzun etmeyin ayol! Ben çiçek attım, ama saksısı da varmış... diyebilir.

O diyebilir, inanan da inanabilir.

ÇARŞAMBA

İki yakamız

Boğaz köprüsü gene günün konusu oldu. Bu sefer de Ruslar demişler ki:

— Biz size bu köprüyü bir milyar liraya yaparız.

Bu bir milyarın beş yüz milyonu köprüye, beş yüz milyonu da istimlâk ve köprüyü bağlıyan yollara gidermiş.

İstanbula doğrusu bir köprü gerekli. Vapurlar iki yakamızı bir araya getiremiyor.

Hem köprü yapıldığında İstanbul hayatı da değişecek:

— Bugün lodos vardı eve dönemedim...

— Sis vardı, işe yetişemedim... gibisinden mazerete paydos.

Hani bir de bir milyar lira bulsak iş tamam.

Biliyorum şimdi içinizden bazıları:

— Ben bir milyar lira bulsam, Sırat köprüsü bile kurarım... diyorlar.

Doğrudur, bir milyar lira insanı dünyada Cennete götürebilir.

PERŞEMBE

Tarihi Kadim

Tevfik Fikret'in Tarihi Kadim'i, «Eski Çağlar» adıyla ve yeni dil üzre yayınlandı. Bugünkü kuşaklar Tarihi Kadim'i anlıyabilecek durumda değildirler. A. Kadir güzel bir yeni deyişle Fikret'in eserini gençlere duyurmasını bildi.

Fikret, hicviye yazmasını da bilirmiş ve kendisine hücumlarda bulunan birine şu beyti söylemiş:

Şimdi sarık, şimdi külâh, şimdi fes!
Aç başını, söyle nesin ey teres!

Zamanın politikacıları için söylenmiş gibi... Demek ki aktüalitesi geçmemiş bir hiciv... Daha uzun süre de geçecek gibi görünmüyor.

CUMA

Seçmen kartları

Hürriyetin «Serbest Kürsü» süne yazan bir okuyucu:

— Seçmen kartları insanı seçimlerden soğutuyor... demiş.

Bu sayın vatandaşın evine gelen seçmen kartları yanlış olduğu için seçimlerden soğumuş.

Kendisini haklı buluruz. Gerçekten seçmen kartlarında çok yanlış var. Ama insanı seçimlerden soğutan yalnız seçmen kartları mıdır?

Gazetelerde milletvekili adaylarının fotoğrafları yayınlanıyor... Bak bak seçimlerden soğu!

Bu adayların hergün verdikleri saçma sapan demeçleri oku, ve seçimlerden soğu!

Hani seçimlerden soğumak için sebep aramağa kalksanız tümen tümen...

Buna rağmen gene de kimsenin seçimlerden soğuduğu yok. Bir ateş, bir ateş... Ortalık birbirine giriyor. Bir incir çekirdeği doldurmaz lâflar deve yapılıp meydanlarda dolaştırılıyor.

Demokrasi ateşi tam başımıza vurmuş. Nabız yüz yirmi üç buçuk.

Bu bakımdan seçmen kartlarının soğukluğu pek duyulmuyor... Hattâ yıllanmış aday kartlarının soğukluğu bile vız geliyor.

CUMARTESİ

Politikacı

Mesleksizlerin mesleği politikacılık...

Bizim bu tip politikacılar eski bir fıkrada anlatıldığı gibidir:

Sultan Aziz, Sadrâzam Fuat Paşaya, Ahmet Vefik Paşanın nasıl adam olduğunu sormuş. Fuat Paşa:

— Ahmet Vefik, değirmen taşı büyüklüğünde bir pırlantadır. Ne bir yüzüktaşı olur, ne bir binek taşı olur... diye cevap vermiş.

Oysa haksızlık etmiş Fuat Paşa... Ahmet Vefik Paşa, bunca eseriyle bugünlere kalmış bir değerdir. Hem zamanında devlet hizmetinde işe yaramıştır, hem de kitaplığımıza verdiği eserlerle daha yaşamaktadır.

Bizim politikacılar ise böyle değil... Çoğu değirmen taşı büyüklüğünde bir cevahir...

Böyle oldukları yumurtladıkları cevherlerden belli...

Ve öğüttükleri maaşlardan belli...

PAZAR

Uyuyunca

Gazetelerde gün geçmiyor ki bir başlık:

— Şoför uyuyunca otobüs hendeğe yuvarlandı.

— Şoför uyuyunca kamyon uçuruma düştü.

— Şoför uyuyunca otobüs kamyona çarptı.

Ve şoför uyuyunca... Şoför uyuyunca... diye gider bu iş.

En iyisi gazetelerde trafik kazalarını bu başlık altına tefrika gibi yayınlamalı:

— Şoför uyuyunca...

Ama toplum hayatımızın neresinde insanların gözü açık ki!..

— Memurlar?
— Uyuyorlar.
— Bakanlar?
— Uyuyorlar.
— Polisler?
— Uyuyorlar.
— Bekçiler?
— Uyuyorlar.

Ve daha da isterseniz, istediğiniz kadar sıralayabilirsiniz.

Galiba hırsızlardan başka herkes uyuyor.

Bilmeyiz ki Ramazanda Sahura kaldırır gibi sokaklarda davul mu çaldırmalı uyandırmak için...

YEDİGÜN * YEDİGÜN * YEDİGÜN * YEDİGÜN * YEDİGÜN * YEDİGÜN * YEDİGÜN * YEDİGÜN * YEDİGÜN

BAY RUFAİ — Çizen: TONGUÇ

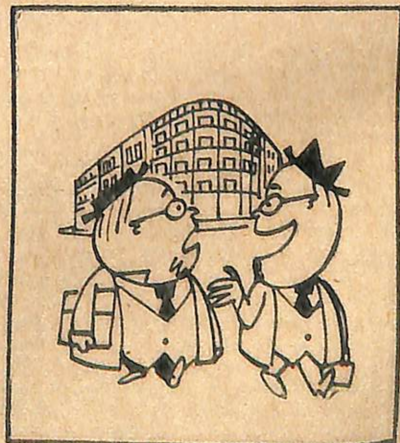
Prof. — Düşünüyorum ki Bay Rufaî hiçbir at başka bir ata borçlanmaz.

— Hiçbir eşek başka bir eşeği dolandırmaz.

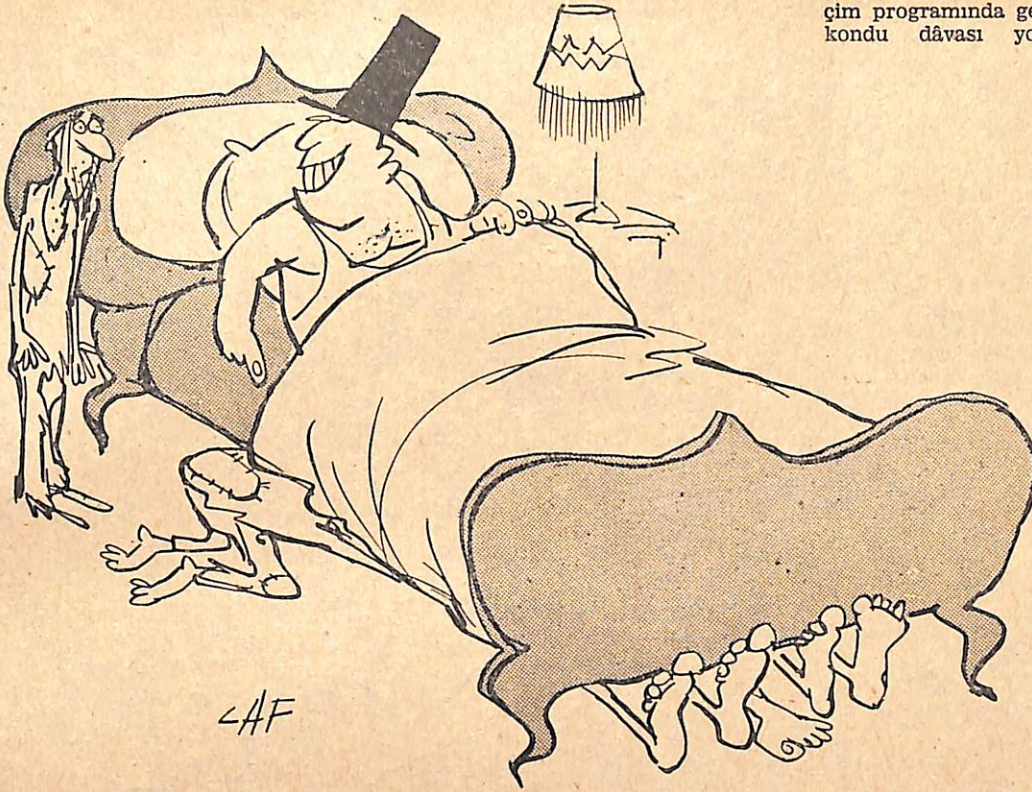

— Hiçbir öküz başka bir öküzü aldatmaz. Ne dersin bu işe?

B. R. — Ne diyeceğim ki?.. O saydığın hayvanlar, senin dediklerini yapsalar insan olurlardı!

«Hiçbir partinin seçim programında gecekondu dâvası yok.»

— Buyrun baylar, burası daha konforlu!..

Ne yaparlar?

Nasreddin Hoca'ya sormuşlar:
— Eski ayları ne yaparlar?
— Kırpıp kırpıp yıldız, demiş.
Merhum sağ olsaydı da şimdi sorsalardı:
— Eski milletvekillerini ne yaparlar?
Hocanın vereceği cevabı biz söyleyelim:
— İdare meclisi âzası!

* * *

Kartvizit

Adam matbaadan içeri girdi:
— Bir kartvizit istiyorum...
— Yapalım efendim.. İsminiz?
— Ümit Umar...
— Altına bir şey yazılacak mı?
Adam gerindi:
— Sabık milletvekili aday adaylarından!

* * *

İnanma!

Osman Bölükbaşı'ya sordular:
— Yoklamayı kaybeden bir Kayseri adayı, az daha Turhan Feyzioğlu'nu öldürecekmiş.. Doğru mu acaba?
— Yok canım, dedi Bölükbaşı... Çok sinirlidir o.. Etinden ne pastırma olur, ne sucuk!

Selâm, Kelâm!

Çoktandır herkesi unutan bir dost,
Dün salmış bize bir Tanrı selâmı!
Meğer o da kapmak istiyormuş post,
Fazla iltifattan belli meramı,
Göndermiş selâmı, düzmüş kelâmı!
Böyle günlerde mi ahbaplık sade?
Anlaşılan bitti dört yıllık vâde!
Huylar değişmemiş, bize müsaade,
Okuduk eskiden biz bu ilâmı,
Konuya, komşuya selâm, kelâmı!
Maksatları cidden hizmetmiş yurda,
Yarışmaya girmiş kör de, kanbur da!
Yaya kalacaklar, daha ilk turda,
Bu bir illet midir, bir iptilâ mı?
Göndermek selâmı, açmak kelâmı!
Bütün demeçleri kulaktan dolma,
Her zaman yutulmaz yalancı dolma,
Karacaoğlan demiş: «Boşa yorulma!»
Söz hakkı hep sağa, ya da sola mı?
Ortanın yok mudur hiçbir kelâmı?

Nerede koydunuz taş taş üstüne?
Fikriniz, zikriniz maaş üstüne!
Methiye yazılmaz tıraş üstüne,
İşiniz, gücünüz yaldız, cilâ mı?
Selâma eyvallah, kesin kelâmı!
Bir olmak gerekir halkla Mebusan,
Saylav mı sayılır Mecliste susan?
Milletvekilliği şayet umarsan,
Önce hallediver geçim belâmı,
Sonra maksadına çevir kelâmı!
Cevaplandır şimdi benim sorumu:
Atının rengi ne? Kır mı, doru mu?
Saha yalnız Meclis koridoru mu?
Sizde akıl var da el budala mı?
Sallayın selâmı, alın kelâmı!
Şimdi başkalaştı kazın ayağı,
Geçti siparişle seçilme çağı!
Esirgemeyiniz pilâvdan yağı,
Bu işin başkaca yok cimi, lâmı,
Kimse hazmetmiyor kuru kelâmı!..

Salâhattin KUTLU

Üzüntü!

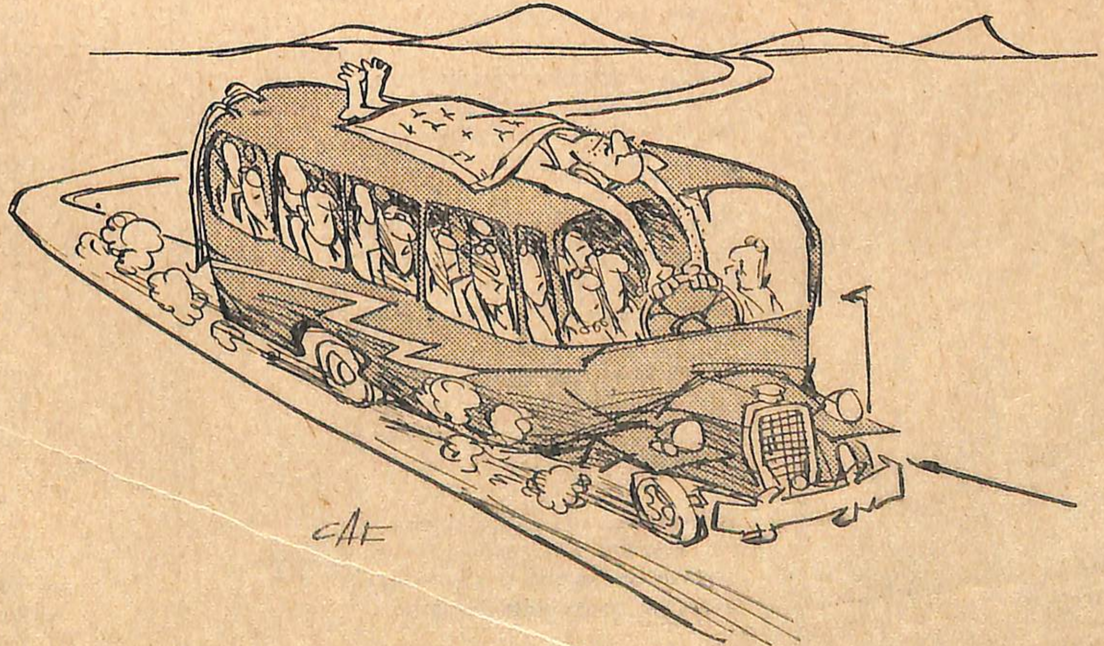
Adaylığa adaylığını koymuştu. Yoklamada kaybetti. Komşular teselli ediyordular karısını:
— Üzülme hemşire, üzülme...
Kadın, gözleri yaşlı, boğuk boğuk cevap verdi:
— Nasıl üzülmiyeyim kardeş?.. Bizimkinin kaybettiği yetmiyormuş gibi ablamın kocası kazandı!

* * *

Tahtakurusu!

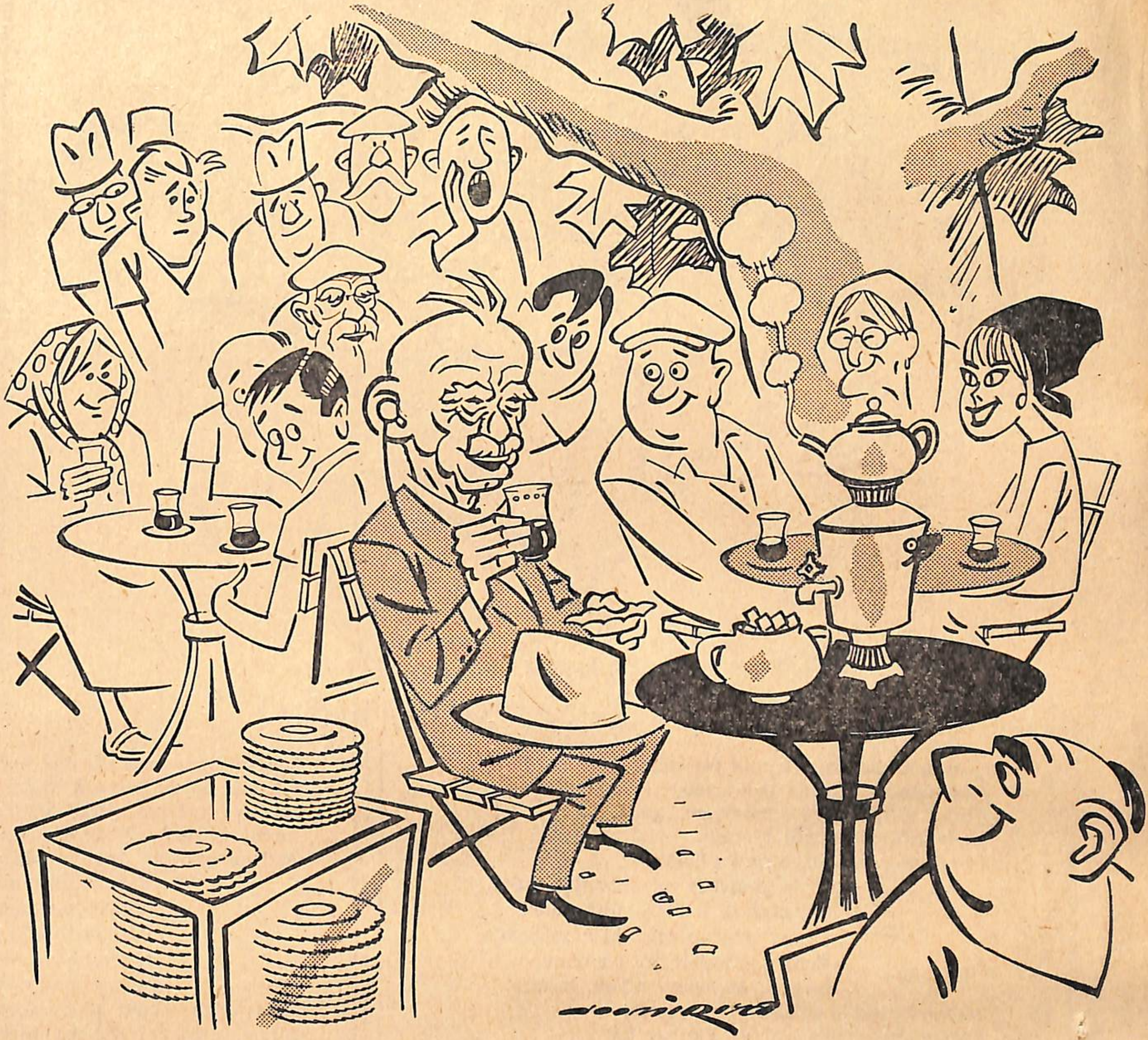
Bektaşi, tahtakurusunu iki parmağı arasında ezdikten sonra, gözlerini gökyüzüne kaldırıp mırıldanır:
— Allahım, bunu yaratırken hiç kokusuna bakmadın mı?..
Neden mi anlattık bu fıkrayı? İnsan, listelerdeki bazı isimleri görünce, tahtakurusu ile Bektaşiyi hatırlıyor da!..

İstanbul — Ankara yolu arasında çalışan şoförler uyuyorlar.. — Gazeteler —

Yazısız

İnönü, Emirgân'da, halk arasında çay içti.. — Gazeteler —

Ortanın solunda!..

Köylüye

Şehirli dönmüştü canlı ölüye,
Kimse dinlemedi dileklerini!..
Sonunda bir mektup yazdı köylüye,
Sızlattı herkesin yüreklerini:

Ağam!.. Saygımızı sunarız önce,
Selâmlar ederiz yaşlıya gence..
Hayır dualarla biz gündüz, gece
Öperiz Bacının eteklerini!..

Duyduk bu yıl olmuş iyi bir hasat,
Çok şükür değilmiş işlerin kesat:
Anbara yığmışsın, - fırsat bu fırsat -
Buğday, arpa, yulaf, kepeklerini!..

Dileriz hep böyle mutlu olmanı,
Sen sakla samanı, gelir zamanı!
Hakkıdır, süslesin kaşık düşmanı
Altun halkalarla bileklerini!..

Bizleri sorarsan, ârif olanlar
Bu mektubu okur, ahvali anlar..
Şehirde aç kaldık.. Dağda çobanlar
Daha iyi besler köpeklerini!..

Bu yıl İstanbul'da doldurduk çile,
Razıyız en uzak bir köye bile:
Boğaz tokluğuna, bütün aile
Sizden esirgemez emeklerini!..

Burada yaşamak sanmayın kolay,
Görenler ediyor bizimle alay!
Misafir gelsek de size birkaç ay,
Koklasak kırların çiçeklerini!..

Soğuklar etti de açlıkla yarış,
Anamız ağladı billâhi bu kış!
Karışık değilmiş, halis buğdaymış,
Özledik oranın ekmeklerini!..

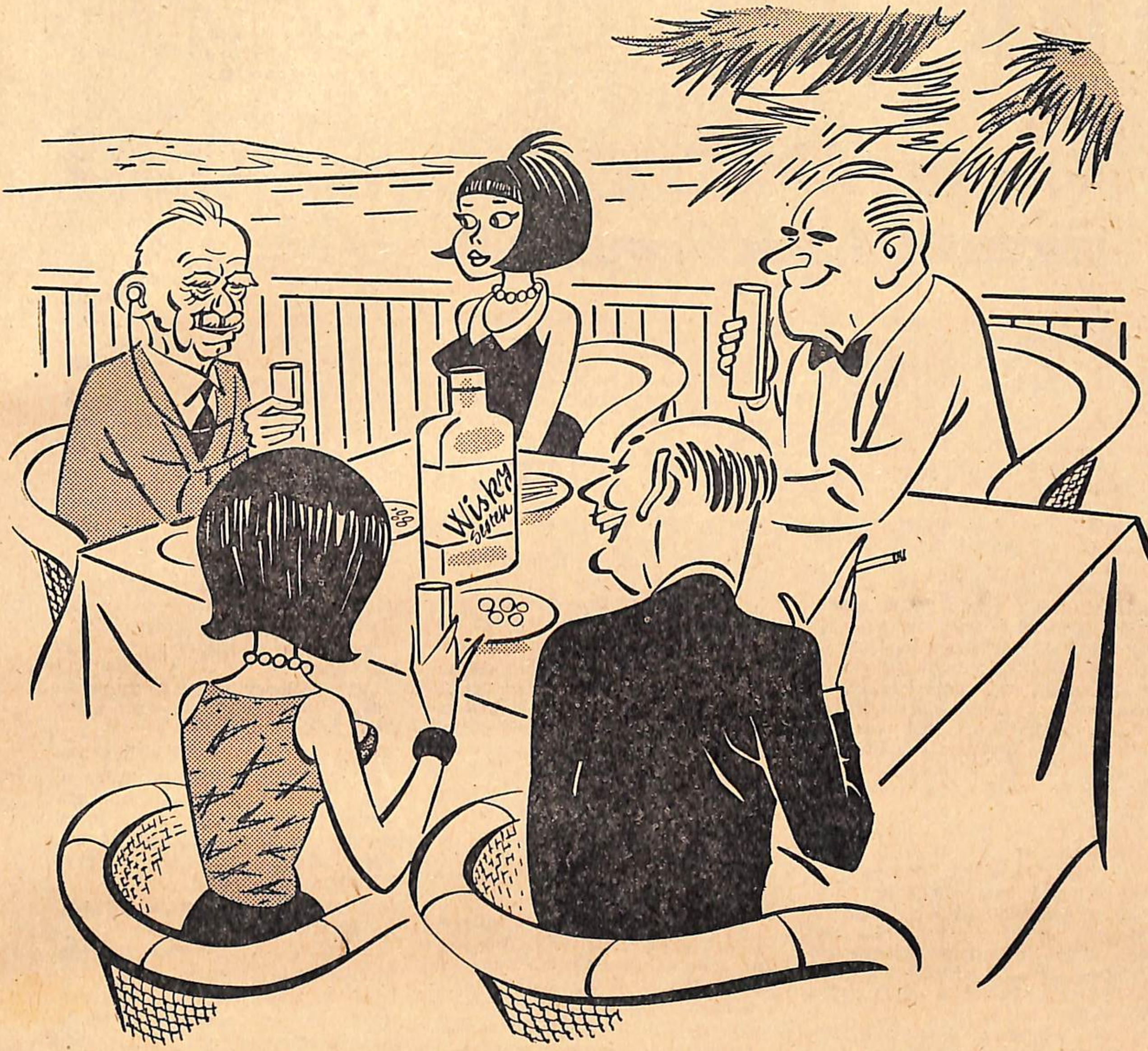
Erkekler odunda, kızlar orakta,
Çalışıp dururuz her gün ayakta!
Isının kış günü yakıp ocakta:
Toplarız ahırın tezeklerini!..

Tek katlı evlere hepimiz hayran,
Doğrusu olacak samanlık seyran!
Süt, pekmez, kavurma, yumurta, ayran,
Senin kim beğenmez, yemeklerini!..

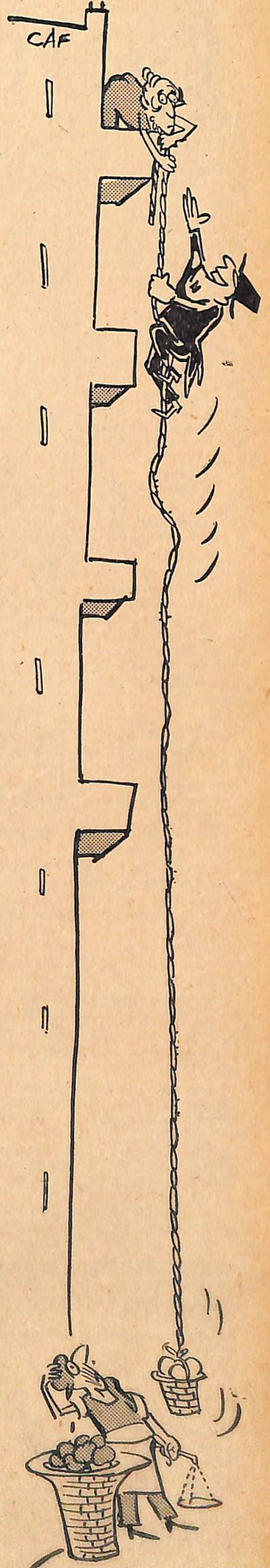
SAF

— Şuna bak, amma yüksekten atıyor haaa!

İnönü, Anadolu Kulübünde, sosyete ile viski içti... — Gazeteler —

Ortanın sağında!..

— Sayın bayan, oyunuzu bana verin!

Mektup

Semirmiş tavuklar düşünür gündüz,
Kuzular ararız besili, gürbüz..
Rüyada kızarıp gelmiş görürüz
Yağlı kazlarını, ördeklerini!..

Gece altımıza bir kilim serin,
Yeter ki bir parça yiyecek verin..
Kavunun tatlısı olsun sizlerin,
Biz bal gibi yeriz keleklerini!..

Irgatlık ederiz biz kadın erkek,
Dinlenir, rahata erersin gerçek:
Çınarın altında her gün uyku çek,
Bekleyip kovarız sineklerini!..

Emret.. Çift süreriz, budarız ağaç,
Tek biz olmayalım namerde muhtaç!
Karımız, kızımız, ellerde bakraç,
Ağılda sağarlar ineklerini!..

Ne kadar uzakta olsa da dere,
Sabah su taşırız bütün evlere!
Odayı süpürüp, sereriz yere,
Akşam ev halkının döşeklerini!..

Ettiğin dostluğu mutlak öderiz,
Her şeye katlanır, ayvallah deriz!
Sığırtmaç oluruz.. Koyun güderiz,
Tımar da ederiz eşeklerini!..

Okuyan refaha erermiş. Masal!
Aydına sadaka veriyor hamal!
Marko Paşalardan git nasihat al:
Sade besliyorlar göbeklerini!..

Artık ört ki ölem bundan ötesi,
Doyanın, soyanın çıkmıyor sesi!
Çünkü unlarını elemiş hepsi,
Asmışlar duvara eleklerini!..

Şimdi İstanbul'da iki sınıf var:
Ya tokluk, ya yokluk.. İşte o kadar!
Hele yargılanan eski hırsızlar,
Zevk edip harcıyor yedeklerini!..

Derdimiz devasız.. Ah anlatamam:
«Sosyal adalet»e tutulduk, Ağam!
Size tekrar tekrar ederiz selâm ,
Öperiz ninenin eteklerini!..

Necdet Rüştü EFE

Gelinlik

ÇEVİREN: Gülten Suveren

MİSS Lally, Greenwater Creek'in güzel kızlarından biriydi. Babası ve annesi öldükten sonra evlenecek yerde kasabada bir ev kiralamış ve terziliğe başlamıştı. Lally'nin yeşil gözlerine, biçimli vücudüne ve çalışkanlığına hayran kalan birkaç çiftçi evlenme teklif etmişti. Fakat nedense Lally, onlara aldırış bile etmemişti. Genç kız elbise, perde, örtü dikiyor, bu yüzden de başını kaşıyacak vakit bile bulamıyordu. Bir taraftan da evlenecek kızların çeyizlerini hazırlıyordu.

Miss Lally, fazla konuşmasını da sevmiyordu. Onun için pek arkadaşı da yoktu. Erkekler de ondan çekiniyorlardı. Hem Lally, yirmi beş yaşına gelmişti. Artık kasabalılar onun evde kalmış olduğuna inanıyorlardı. Bu gidişle Lally evlenemiyecekti...

Bir akşam üstü Lally, kumaşçıdan çıkarak evinin yolunu tuttu. Hızlı hızlı gidiyordu. Hava bir hayli sıcak olduğu için sokakta kimsecikler yoktu henüz. Fakat birdenbire köşedeki meyhanenin kapısı açılarak uzun boylu, geniş omuzlu bir adam sokağa çıktı. Sendeleye sendeleye genç kıza yaklaştı. Adamın elbisesi kir içindeydi. Üstelik en az bir haftadan beri traş da olmamıştı. Sadece Meksika işi çizmeleri ve gümüş kakmalı kemeri temizdi.

Genç adam, yaklaşan Lally'nin karşısına dikildi. Nedense kızın geçmesine mâni olmak istiyordu. Sendeleyerek, «Yeşil gözleri var...» diye mırıldandı. «Aman Yarabbi... Yemyeşil gözleri var... Merhaba güzelim.»

Miss Lally, adamı pis pis süzdü. «Sarhoşsun sen.»

— «Tabiî sarhoşum. Neden sarhoş olmıyacak mışım?...»

Genç kız, birdenbire, «İsmin nedir?» diye sordu. Galiba adamın haline acımıştı.

Sarhoş, nazik bir tavırla selâm vereyim derken az kalsın yere yıkılıyordu «.Jake Mullin...»

— «Neden içiyorsun?»

Jake, içkiden kanlanmış gözlerini genç kıza dikti. «Bu Allahın belâsı kasabada yapılacak başka bir şey yok ki...»

Lally, elindeki pakedi tehditkâr bir tavırla salladı. «Hiç olmazsa yıkanıp traş olabilirsin. Elbisen de leke içinde.»

Genç adamın kaşları çatılıverdi. «Buraya bak kimse benimle böyle konuşamaz. Hele Allahın gazabı bir kadın...»

Lally, oralı bile olmadı. «Gömleğin de üç yerinden yırtılmış. Neden karına gömleğini yamatmadın?»

Jake, şaşkın şaşkın gömleğine bakarak, «Karım yok,» diye cevap verdi. «Gömleğimi yamar mısın küçük hanım?» Alaylı alaylı güldü.

— «Yarın öğle üzeri gelirsen gömleğini tamir ederim. Bu caddede yedi numarada oturuyorum. Biraz uyusan fena olmaz, Mullin. Yarına kadar ayılırsın belki.»

Genç kız hızla yürümeye başladı. Genç kovboy arkasından baka kalmıştı.

Ertesi sabah Lally, ev sahibesi Mrs. Bennet'i ziyaret etti. Kahvelerini içerlerken genç kız, «Dün yine kovboylar kasabaya geldiler sanırım,» dedi. «Bir hayli gürültü ettiler. Akşam üstü geniş omuzlu, uzun boylu, hoş bir adam gördüm. Yalnız zavallı bulut gibi sarhoştu. Adı da Jake Mullin'miş galiba.»

Yaşlı kadın, bir kahkaha attı. «Jake'i üç senedenberi ayık gören olmadı.»

Lally, çekine çekine, «Peki neyle geçiniyor?» diye sordu.

— «Bir çiftliği var ama Jake içtiği için çok bakımsız kalmış. Halbuki bir zamanlar çok çalışkan bir insandı. Galiba vaktiyle bir kıza âşık olmuş. Bu yüzden içmeye başlamış.» İhtiyar kadın merakla Lally'i süzdü. «Yoksa Jake'i beğendin mi?»

Lally, kaşlarını kaldırarak, «Ne münasebet,» diye mırıldandı. «Hem artık gitmem lâzım. Öğle üzeri bir müşterim gelecek.»

Mrs. Bennet, itiraz etti. «Biraz daha oturabilirsin. Yardımcın Minna, müşterinle meşgul olur.»

Genç kız, esrarlı bir tavırla gülümsedi. «Minna'nın bu müşteriyle başa çıkabileceğini sanmıyorum.»

Lally, evine döner dönmez Minna'ya izin verdi. Sonra bonesini çıkarıp dalgalı saçlarını taradı. Bir ibrik kahve pişirip misafir odasına götürdü.

Kilisenin çanı onikiyi çalarken Jake de evin bahçesinden içeriye giriyordu. Genç adam arkadaşlarının ısrarına rağmen viski içmemiş, yıkanmış, kemeriyle çizmelerini parlatmıştı. Fakat üstü başı yine bir gün evvelki kadar pisti.

Genç adam kapının önünde tereddütle durdu. O sırada Lally karşısına çıkmasaydı herhalde kaçacaktı. Genç kız, «İçeriye gel!» diye emretti. Kovboy çekine çekine odaya girip divana ilişti. Sıkılgan bir tavırla şapkasını elinde çeviriyordu. Lally, onun ellerinin temiz olduğunu farketti.

Lally, ona bir fincan kahve uzattı. «Bunu iç.» Jake, büyülenmiş gibi itaat etti.

Sonra, hayretle, «Kahvede viski var!» diye bağırdı.

— «Evet, biraz... Kendine gelip kuvvetlenmen lâzım.»

— «Buna ne lüzum var.» Endişeyle odaya baktıktan sonra ayağa fırladı. «Ben gitsem iyi olacak...»

Lally, «Otur ve gömleğini çıkar,» diye söylendi. «Onu yamayacağım.» Bir dolap açıp eski bir gömlek çıkardı. «Şimdilik bunu giyebilirsin. Babamın gömleği sana biraz dar gelecek sanırım. Bu arada traş da olabilirsin. Babamın usturasını musluğa koydum. Tarağı da orada.»

Jake, ağzını açıp itiraz edecek olduysa da Lally'nin yeşil gözlerindeki ifadeyi görerek sustu. Kapıyı çarparak mutfağa gitti.

Jake, geri geldiği zaman Lally ellerini kuruluyordu. Gözlerini kısarak genç adamı süzdü. Neyse Jake'in çenesi biçimliydi. Ağzı da fena değildi. Gülümsiyerek, «Artık biraz yatıp dinlenebilirsin,» dedi.

Genç adam yalvarır gibi baktı. «Buna ne lüzum var? Gömleğimi giyip gitmem daha doğru olacak...»

— «Ya! Gidip tekrar içeceksin değil mi? Hem gömleğini yıkayıp astım. Gömleğin kuruyup ütülenmesi bir saat sürer. Bir saat sonra seni uyandırırım.»

Jake, ayıldığındanberi epey nazikleşmişti. «Beni dinleyin küçük hanım,» diye mırıldandı. «Arkadaşlarım beni arıyor... Hem doğru değil bu. Kasabalılar hakkınızda dedikodu yapacak.»

Miss Lally, yeşil gözlerini adama dikerek mânalı mânalı güldü. «Ben terziyim. Yırtık bir gömlek görmeye tahammülüm yok. Fakat korktuğun gibi kendime koca aramıyorum.» Jake'in kızardığını görerek dudak büktü. «Gömleğini yamadığım için bana para verebilirsin. Ben kimsenin işine karışmam. Komşularımın da aynı şekilde hareket etmelerini isterim.»

Çaresiz kalan Jake, divana ilişti. «O halde gömleğim kuruyana kadar ben burada oturayım.»

— «Nasıl istersen.» Lally, odadan çıkıp kapıyı kapattı.

Genç kız akşam üstü misafir odasına girince Jake'in divanda uyuduğunu gördü. Babasının gömleği ona dar gelmişti. Bu yüzden de adaleli göğsü ortaya çıkmıştı. Jake, Lally'nin içeriye girdiğini hissederek birdenbire uyanıp doğruldu. «Aman Yarabbi!... Saat kaç?»

Lally, «Yediye geliyor,» diye cevap verdi. «Akşam yemeği hazır.»

Jake, ayağa fırladı. «Teşekkür ederim, lüzum yok. Gömleğimi verirseniz hemen yola çıkarım.»

— «Aç karnına çiftliğe dönemezsin. Biftek pişirdim.»

Jake, biftek lâfını duyunca yutkundu. Kız haklıydı. İstemiye istemiye Lally'nin peşinden mutfağa gitti.

Onbeş dakika sonra da tabağını kenara iterek gülümsedi. «Çoktan bu kadar lezzetli bir biftek yemedim, Miss Lally. Yemek pişirmesini iyi biliyorsunuz.»

— «İsmimi nereden öğrendin?.. Ha!.. Herhalde kapıdaki tabelâyı gördün. Gömleğini getireyim.»

Genç adam gömleğini giyince borcunu sordu.

Lally, «Elli sent,» diye cevap verdi.

Jake, kaşlarını çattı. «Bir dolar diyelim. Ya yemek?»

Genç kız tereddüt etti. «Elli sent.»

— «Bir dolar.» Kıza iki dolar uzattı. Lally, paraları alıp onun gitmesini bekledi. Fakat Jake, durup mahcup mahcup önüne baktı. «Şey... Şey... Nasıl söyliyeceğimi bilemiyorum... Siz bir...»

— «Ben bir terziyim, Mr. Mullin. İyi geceler.»

— «İyi geceler... Teşekkür ederim.» Kapıya doğru yürüdü.

— «Mr. Mullin!» Jake, telâşla döndü. «Genç kız başını kaldırarak onun gözlerinin içine baktı. «Viski içmekle bir şeyi halledemezsin.»

Genç adamın kaşları çatıldı. «Ya, öyle mi? Ne yapmam lâzım dersiniz?»

— «Çalışmayı denesen fena olmaz.»

Jake, hiddetle genç kızı süzdükten sonra kapıdan çıktı.

* * *

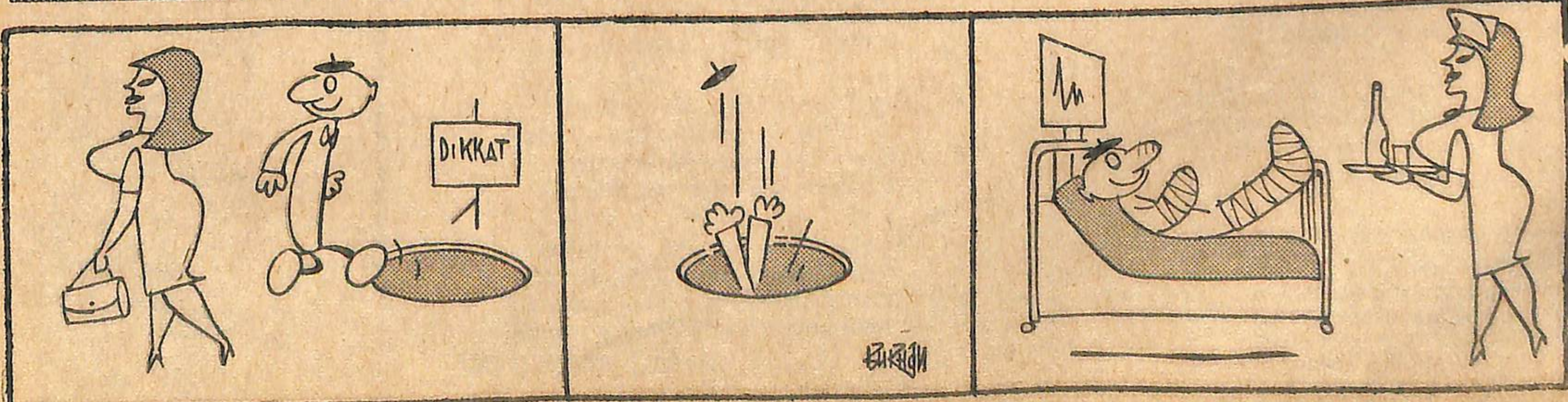
Aylar geçiyordu. Miss Lally, yine eskisi gibi çalışıyordu. Fakat gitgide neşesini kaybetmekteydi. Bir gün genç kızı görmeye gelen Mrs. Bennet, «Bir şeye mi üzülüyorsun, yavrum?» diye sordu. «Neden kendine güzel bir elbise dikip gezmeğe gidecek bir genç bulmuyorsun?»

Lally, içini çekti. «Canım bir yere gitmek istemiyor.»

İhtiyar kadın endişelendi. «Yoksa bir derdin mi var?»

KALENDER NİYAZİ

Çizen: BURHAN

Genç kız, çalışmaktan yorulduğunu söyliyerek bahsi değiştirdi.

Sonbahar gelmişti. Bir gün kır atına binmiş olan Jake, ağır ağır ana caddeden geçti. Kumaşçının vitrininden dışarıya bakan Lally onu görünce sapsarı kesildi. Aldığı kumaşın parasını vermeyi unutarak dükkândan çıkıp eve döndü.

Minna işini bitirip gittikten sonra da hemen elbisesini değiştirdi. Verandaya çıkıp salıncaklı sandalyeye oturdu. Aradan saatler geçti. Hava kararmış gece olmuştu. Fakat Lally, hâlâ salıncaklı sandalyede oturuyordu.

Birdenbire karşıdan bir adam gözüktü. Hızlı hızlı yürüyerek bahçeye girdi. Jake'di o. Genç kız, heyecanla ayağa kalktı. Bir müddet durup birbirlerine baktılar. Nihayet Jake, «Şimdiye kadar gelemedim,» dedi. «Belki sebebini biliyorsun.» Bütün cesaretini toplamış kızla samimi konuşuyordu. «Sözlerini unutmadım. Senden ayrıldıktan sonra çok haklı olduğunu anladım. Onun için çiftliğime dönüp çalıştım. İçtiğim için bana sinirlendiğini biliyorum. O gündenberi ağzıma bir damla viski koymadım.»

— «Neden içtiğini biliyordum.»

— «O hâdiseyi çoktan unuttum. Buraya senin için geldim, Lally. Bilmem beni kabul eder misin?» Genç kızın gülümsediğini görünce heyecanla bir adım attı. Fakat kendisini tutarak durdu. «Bilmem lâzım gelen bir şey var.»

— «Ne oldu, Jake?»

— «Geçen gelişimde çok sarhoştum. Bu yüzden beni azarlamana müsaade ettim. Bundan sonra bana çocuk muamelesi yapamazsın. Evimde ben emir vermeliyim. Ben böyle bir erkeğim, Lally.»

Genç kız, tatlı tatlı güldü. «Bunu tahmin etmiştim zaten.» Jake'in kendisine sokulduğunu görünce geriledi. «İçeriye gelmen daha doğru olur sanırım. Gelip geçenlerin bizi görmelerini istemiyorum.»

Ertesi sabah Mrs. Bennet, nefes nefese Lally'i görmeye geldi. Telâşından ayakkabılarını giymeye bile vakit bulamamıştı. Ayaklarını işaret ederek, «Şaşkınlığımdan terlikle çıkmışım,» dedi. «Lally, Jake Mullin'in rahibi görmeye gittiği doğru mu?»

— «Evet, gelecek hafta evleneceğiz.»

Mrs. Bennet, genç kızın boynuna sarılarak muhabbetle öptü. «Ne kadar sevindiğimi bilemezsin. Fakat şaşırdığımı da saklamıyacağım. Jake'le ne zaman tanıştın?»

Lally, hemen, «Beş ay altı gün evvel.» dedi.

Yaşlı kadın tebessüm etti. «Bu sefer de kendi gelinliğini dikeceksin. Hem fazla vaktin de yok. Acele etmen lâzım.»

Lally, Mrs. Bennet'i yatak odasına götürdü. Elbise dolabının kapağını açınca yaşlı kadın hayretle bağırdı.

Bir mucizeden farksızdı bu. Beyaz saten ve dantelden yapılmış şahane bir gelinlik dolapta duruyordu.

Mrs. Bennet, «Aman Yarabbi!» diye bağırdı. «Ne zaman diktin bunu?»

Lally, gülümsedi. Yeşil gözleri pırıl pırıl parlıyordu. «Beş ay beş gün evvel dikmeye başladım. Dört aydanberi de dolapta duruyor.»

Çeviren:
Gülten Suveren

Vazife

Küçük Henri sınıfın vasat talebelerindendi. O gün öğretmeni O'na şöyle bir vazife vermişti. «Şu cümleyi emir haline koyun! At arabayı çekiyor!»

Ertesi gün Henri'nin öğretmene verdiği kâğıtta yalnız bir kelime vardı: «Deh!»

MİLLETLER GÜLÜYOR

— Bu yolda hergün en az iki kaza oluyor, bir de sen bu halde patates toplamağa gelirsen... Tamam!

Korkunç numara

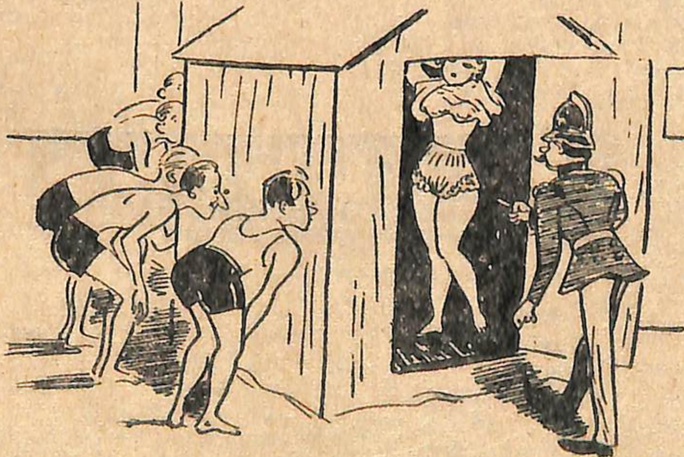
Emprezaryo Oscar Hammerstein'i, saçı sakalı birbirine karışmış bir adam ziyarete gelir, ve şöyle bir teklifte bulunur:

— Şahane bir numaram var Mr. Hammerstein! Karıma 50 bin dolar ödersiniz, sonra ben Newyork'un en büyük tiyatrosunun sahnesine çıkar, bütün seyircilerin gözü önünde beynime bir kurşun sıkarım. Düşünün bir kere, böyle bir atraksiyon için her koltuğa istediğiniz fiyatı koyabilirsiniz. Şahane bir numara bu! Kimse ne böylesini görmüş, ne de yapmıştır! Projem hakkında ne düşünüyorsunuz? Eğer kabul ederseniz iki zavallıya dünyaları vermiş olursunuz!

— Evet güzel bir numara diye mırıldandı emprezaryo. Ama bir noktayı unutuyorsunuz.

— Nedir o?

— Ya, bu numaranın tekrarlanmasını isterlerse ne yapacaksınız?

— Lütfen dışarıda soyununuz bayan.. Bir alay ahlâksız delikten gözetliyor!

Vizita

Doktordan dönen Madam Dupont, kocasına:

— Doktor, şimdiye kadar gördüğüm kadınların en güzelisiniz! dedi. Halbuki sen bunu hiçbir zaman söylemedin!

Kocası başını iki yana sallar, ve yavaşça:

— Her soyunuşunda bana da otuz frank versen ben de söylerim! der.

* * *

Maymun

Mösyö de Beauvoir dünya seyahatinden döneli birkaç gün olmuştu ki dostları etrafını sardılar. O da intibalarını anlatmağa başladı:

— Ben Java'dayken hangi Javalıya maymunu sordumsa hep şu izahatı aldım:

« Maymun benim gibi bir insandır, ama daha akıllıdır çünkü çalışmağa mecbur kalmamak için ağzını açıp bir kelime bile söylemez!»

* * *

Kadın

Metroda oturan bir yolcu, yanındakine:

— Gözlerinizi niçin ellerinizle kapatıyorsunuz? diye sordu.

Öteki:

— Ayakta duran bir kadın görmeğe tahammül edemiyorum da ondan!

— Şekerim, şu radyoyu kapa... müziği duyan buraya geliyor!

Pire

Fransa'da kasaba hanlarından birine giren Fréderic Lemaitre sorar:

— Burada pire var mıdır?

Hancı hemen cevabı yapıştırır:

— Katiyen efendim. Bitler bir tane bile bırakmıyorlar!

* * *

Falcı

Georges'a bütün falcıların adreslerini vermişlerdi. İçinden bir tanesini seçti. Merdivenleri tırmandı. 5. kata gelince sola döndü, koridorun sonunda sağdaki kapının üzerinde şöyle yazıyordu:

«Derin görüşlü falcı! Kapıya iki kere vurun!»

Georges, kapıyı vurup bekledi, biraz sonra içerden bir ses:

— Kim o?

— Yok bir şey! dedi Georges aceleyle, ve gerisin geriye dönüp merdivenlerden inmeğe başladı.

TEK DELİK

— 18 —

Kapıyı açıp odaya girdiler. Ben çoktan toparlanmıştım. Sanki hiçbir şeyden haberim yokmuş gibi sünnetçiye:

— Ne zaman yapacak sünnet? dedim, yoksa oldu? Senin el çok çabuk... Şıp diye...

Sünnetçi:

— Şimdi yapacağım... dedi.

Bu sefer «odada sünnetçiden başka kimse istemem!» diye tutturdum. Odada sünnetçiyle ikimiz kalmıştık. Herifin benim için yarım sünnetli deyişinin sebebini anlamıştım. Tam sünnetli olduğumu söylerse, ona yapacak iş kalmıyacak, para alamıyacaktı.

Kara sakalının suratına baktım. O hazırlığını yapıyordu. Galiba para almak için beni sahiden ikinci kere sünnet edecekti. Elli lirayı çıkararak ona uzattım:

— Benim sünnetim yarım değil, tamamdır... dedim.

Bön bön suratıma bakıyordu.

— Artık sünnet münnet istemez. Sen dışardakilere, sünnet ettim, dersin, olur biter.

«Bismillâh» diyerek elli lirayı cebine koyduktan sonra:

— Olur ama dedi sen gene yalancıktan bağır ki, dışardakiler sünnet oldun bellesinler...

İnsanın canı acımadan yalancıktan bağırması ne zormuş. Sahiden sünnet olsaydım, elbette ar edip gık bile demiyecektim. Halbuki şimdi dışarda bekleşenleri kandırmak için bağırıyordum.

Sünnetçi:

— Daha, daha... diyordu.

Dahası ne? Adam mı boğazlıyorlar?

Yatağa girdim. Odaya dolan fotoğrafçılar şakır şakır resimlerimi çekmeğe başladılar.

Bir gazeteci:

— Sünnet olduktan sonra ne hissettiniz? dedi.

— Büyük bir hafiflik ve rahatlık hissettim... dedim.

Akşama doğru misafirler dağıldı. Kayınpedere kalsa damadının mürüvvetini görmek için sünneti gece yaptırtacak, rezillik besbeter olacaktı.

Gece derin düşüncelere daldım. Bu resimler İstanbul, Ankara gazetelerinde çıkınca yeryerinden oynayacaktı... Kendi kendime bir suçum olup olmadığını düşünüyordum. Aslında benim bir suçum yoktu, kimseye zararım dokunmamıştı.

Düğün, nikâh hazırlıklarına da başlanmıştı. Bir ay sonra nikâhımız kıyılacaktı.

Oraya gazeteler üç gün gecikmeyle gelirdi. Büyük bir sabırsızlıkla o üç günü geçirdim. Zannederim o kasabanın tarihinde hiç o günkü kadar gazete satılmış değildir. Gazeteler trenle gelir gelmez, bir saat bile sürmeden kapışılıp bittiği için bayiler telgrafla aynı gazetelerden yüzlerce daha istediler. Okur - yazar olmayanlar da resmimi görmek için gazete alıyorlardı.

Resimlerim, gazetelerin birinci sayfalarını donatmıştı.

«Genç bir Alman müslüman oldu.»

«Dünyaca tanınmış bir Alman âlimi hak dinini kabul ederek sünnet oldu.»

«Birçok keşif ve icatları olan Prof. Carl Tınbergen'in sünnet merasimi çok parlak oldu.»

«İslâmiyeti kabul ederek Kâmil adını alan meşhur âlim Karl'ın sünnet olması hristiyanlık dünyasında panik yarattı.»

Tabii tam böyle değil ama, gazetelerdeki haber başlıkları aşağı yukarı işte bunlara yakın şeylerdi. Gazetelerdeki resimlerin de bir facia sahnesini canlandırıyormuşum gibi idi. Hemen bütün resimlerimde ikisi de sakallı olan kayınpederimle sünnetçinin arasında çıkmıştım.

Resimlerimin çıktığı gazetelerin kasabaya geldiği günün akşam üzeriydi. Ben güya sünnetli olarak karyolada yatmaktaydım. Sofada yüksek sesle konuşmalar duydum. Sonra yatak odasının kapısı şiddetle açıldı. Üç polis, uçup kaçacak bir kuşu yakalayacaklarmış gibi üstüme atıldılar.

— Kalk!

— Çabuk!

— Giyin!

Τ hiç de beklenmedik bir felâket değildi. Başıma gelecekleri tahmin etmiştim. Ama bunları nasıl önliyebilirdim.

Bileklerime kelepçeleri geçirdiler. Ev halkının sessizce bakışları önünde üç polisin arasında evden çıkarıldım. Bir ara Asiye ile göz göze geldik, ağlıyor, başına bağladığı oyalı yazmanın ucuyla gözlerini siliyordu.

Yollarda birikmiş kasabalının şaşkın bakışları arasından geçerken yalnız fısıldaşmalarını duyuyordum:

— Casus muymuş!..

— Deme!..

— Casus ha...

— Ben anladıydım...

— Casusmuş...

— Belliydi birader... Elin gâvuru müslüman olacak başka yer bulamadı da mı burayı seçti? Demek casusluğundan...

— Öyleyse bunun Alamanlığı da yalan; casussa mutlak İngilizdir.

Hiç sorguya çekmeden karakolun bodrumuna attılar.

Ertesi gün komsere:

— Benim suçum ne! diye soruncа, komser suratıma iki tokat atıp:

— Ulan, dedi, bizi de Alamanım diye dolandıracak mısın yoksa...

Tabii sesimi çıkarmadım.

Acaba bir insanın kendisini Almanım diye tanıtmasının bir cezası var mıydı? Olsa olsa bu suçsa, bunun Alman kanunlarında yeri vardır.

Daha ertesi günü gelen trenle kasabayı çok alâkalandıran iki şey geldi: Biri benim için İstanbul'dan gelen polisler, biri de dolandırıcılığımı yazan gazeteler.

Gazeteler, dolandırıcılığımı, sünnet olduğum haberinden daha büyük göstermişlerdi:

«Sahte Alman yakalandı.»

«Müslüman olmak için geldiğini söyleyen Alman âlimi bütün bir kasaba halkını dolandırdı.»

«Sabıkalı dolandırıcılardan Ferit sünnet olurken yakalandı.»

«Dün sünnet olduğunu bildirdiğiniz meşhur Alman âliminin bir genç kızı iğfal maksadı ile kendine Alman süsü veren sabıkalı bir sahtekâr olduğu anlaşıldı.»

«Kendisine Alman mucidi süsü veren meşhur sabıkalıyı zabıtamız yakalamağa muvaffak oldu.»

İstanbul'dan gelen sivil polisler ifademi almağa başladılar. Onlarla birlikte yedi tane de gazeteci gelmişti. Poz poz resimlerimi çekiyorlardı. Ben başımı objektiflerden gizlemek kaçırmak istedikçe, iki-üç polis birden başımı tutup zorla objektiflere çeviriyorlardı.

İfademde hiçbir noktayı gizlemeden her şeyi olduğu gibi anlattım. Gizleyecek ne vardı ki... Sorularına yorgunluktan «ya, yaa!..» dediğim için, Birinci Dünya Harbinde Almanlarla birlikte harp etmiş olan birkaç kasabalının beni Alman zannetmelerini anlatırken polisler de gülmeğe başladılar.

İfademi tamamladıktan sonra:

— Gülüyorsunuz, dedim, hiçbir suçum yok. Kimseye bir fenalık yapmadım.

— Yaa!.. Hiç suçun yok... Suçun yok da biz seni neye yakaladık? Ne zorumuza taa İstanbul'dan kalkıp buralara gelelim... Ulan sen sabıkalı değil misin? Eşraftan bir adamın hanesine yan gelip «Alman âlimiyim, müslüman olacağım» diye kendini besletmek suç değil mi?.. Sünnet olacağım diye zavallı masum bir bâkireyi iğfal suç değil mi?

O geceyi de karakolda geçirdim. Ertesi gün karakolun önüne belki bin kişi birikmişti.

Önce kayınpederimle yüzleştirdiler. Benden şikâyeti olup olmadığını soruyorlardı. Ömer Efendi şikâyetçiydi:

— Beni dolandırdı efendi... Tuh, tuu!.. (yüzüme tükürüyordu) Allahından bulsun, beni dolandırdı. Benden tamı tamına üç bin kayme sızdırdı. Ayriyeten beş yüz pangnot sünnet düğünü mesarifi ettim. Paralarımı bi tamam isterim. Ayriyeten, Alamanım diye kandırıp ailemizin şerefiyle oynadığından tazminat da isterim.

Kayınvaldem de dâvacıydı. Sonra Asiye ile yüzleştirildim. Gözleri şişmiş, kıpkırmızı olmuştu. Hâlâ ağlıyordu.

Komiser sordu:

— Kızım tabii dâvacısın, değil mi?

Asiye:

— Değilim.. dedi.

— Dâvacı değil misin?

— Ne etti ki dâvacı olalım? Bize bir şey yapmadı. Onun bi suçu yok.

— Size, ben Almanım demiş..

— O bize demedi, biz ona dedik..

— Ama annen söyledi, senin bileziklerini, yüzüğünü, küpeni almış..

— Almadı, yalan hepsi.. Hiçbir şey de almadı. Beni de istemedi.

Gözlerimin sulandığını görmemesi için başımı duvara çevirdim.

Benden şikâyetçi, dâvacı olması için Asiye'yi zorlamaları işe yaramadı.

Asiye çıktı. Ondan sonra benden başka dâvacı olanlar geldi. Dâvacıların sonu bir türlü alınamıyordu. Yakalandığımı duyan kasabalı karakola doluyordu. Kimisi yüz lirasını, kimisi bin lirasını dolandırdığımı söylüyordu. Hiç tanımadığım, yüzlerini görmediğim adamlar, kendilerini dolandırdığımı iddia ediyorlardı. Kara sakallı sünnetçi de borç olarak beş yüz lirasını aldığımı söyledi.

Sonu malûm... Dolandırıcılıktan, sahtekârlıktan mahkûm oldum.

«Sizi hapisanelerde hiç ziyaret eden kadın olmadı mı?» diye sormuştunuz. Oldu, yalnız Asiye.. Vilâyet hapishanesindeydim. Asiye her hafta ziyaret günü gelirdi. Ondan utandığım için İstanbul hapisanesine naklimi yaptırdım.

Koğuş kapıları kapanmış, akşam yoklaması yapılmıştı. Ayıboğan'la, anasını satan Sülüman, kumar postasını kurmuşlardı. Erkete kapıdaydı.

Eroinciler:

— Ortaköye bir kişi! diye bağırarak, bir paket eroin alabilmek için kendilerine ortak arıyorlardı.

Bütün başı, yüzü sargı bezleriyle sarılı olan Hamdi Bey, ranzasının üstünde, sırtını arkaya dayamış, başını her zamanki gibi sallıyarak tesbih çekiyordu.

O sabah eroinsizlikten kriz geçiren onüç yaşında bir çocuğa, koğuş ağası Kâmil Ağa, sekiz litrelik su şişesini vermiş:

— Ulan, demişti, şu kafasını sallıyan herifin başında su şişesini kırarsan sana iki paket eroin...

Kriz geçiren çocuk, lâfı ikiletmeden, koca şişeyi kaptığı gibi ihtilâs suçundan sekiz yıla mahkûm Hamdi Beyin kafasına geçirivermişti. Hamdi Bey, arkasından başına indirilen şişeyle yere yuvarlandı, kendini kaybetti. Kafasından oluk gibi kanlar akıyordu. Hamdi Beyi cezaevi revirine kaldırdılar. Kâmil Ağa da kırmızı kuşağının arasından çocuğa iki paket eroin verdi. Çocuk, aç kurt gibi paketlere saldırdı. Arka arkaya iki paketi de burnuna çekti. Sonra gardiyanlar çocuğu alıp hamama götürdüler. Hamamda bayıltıncaya kadar dövdükten sonra zindana attılar.

Kâmil Ağa, Hamdi Beyin kafasına şişeyi hapishanede biraz neşe olsun diye vurdurmuştu. Gerçekten de, Hamdi Bey'in kafasından akan kanlar, o günlerde durgun olan hapishane havasını renklendirmiş, mahkûmlar epiy gülmüşlerdi.

(Devamı var)

Akbaba

● Haftalık Siyasî Mizah Mecmuası ●

SAHİBİ: Ergin Ortaç

Yazı işlerini fiilen idare eden: **Kadri Yurdatap**

Dizildiği ve basıldığı yer: **Akbaba Matbaası**

Sekreter: Selâmi M. Yurdatap

Abone bedeli: Yıllığı 50, Altı aylığı 25 lira. Yabancı memleketlere yıllığı 100, altı aylığı 50 lira. uçak masrafı ayrıca alınır.

İDARE YERİ: Divanyolu Klodfarer caddesi, No. 8-10 Daire: 3. İstanbul

Telefon: 22 18 11

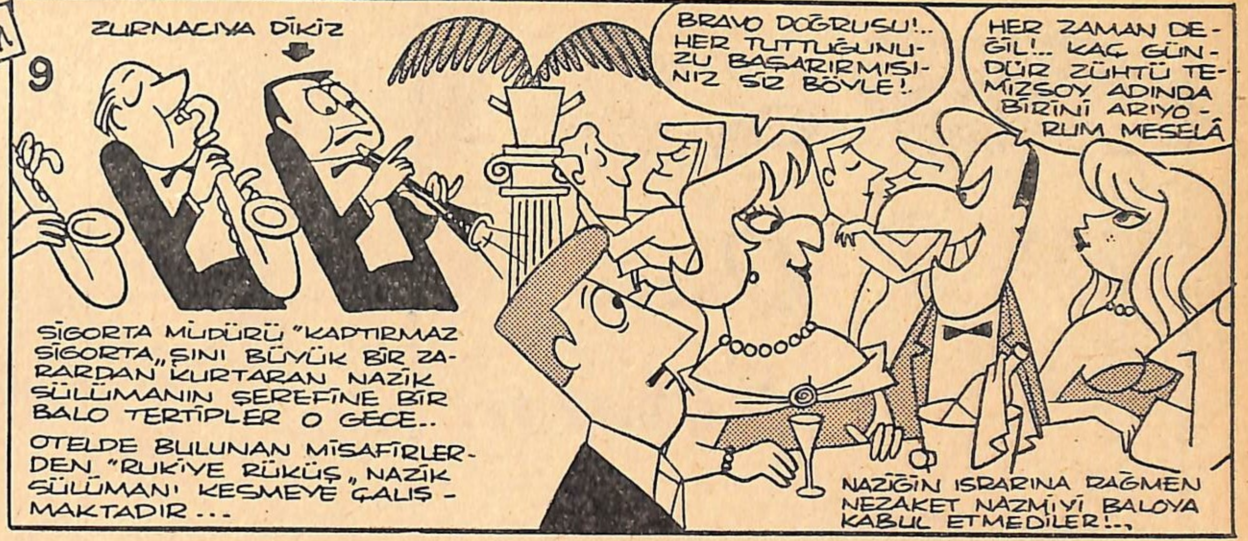
İLAN FİATI: Kapak içi, santimi 20 lira, iç sayfalar 30 liradır.

Bu gazete Basın ahlâk yasasına uymayı taahhüt etmiştir.

Fiatı: 100 kuruştur.

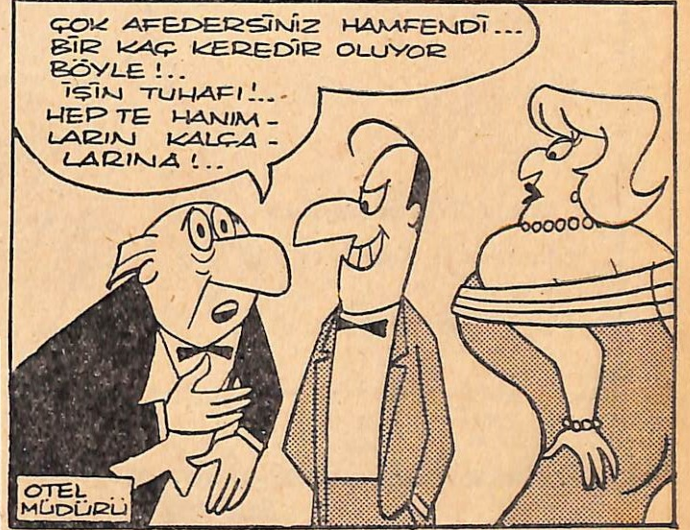
ÇİZEN

nazik SÜLÜMAN

AKBABA MİZAH YAYINLARI

Demir Perde Şakaları

Bütün dillerde Milyonların okuyup güldükleri fıkralar.

Siparişlerinizi şimdiden veriniz.

Umum dağıtım merkezi:

Sabri Özakar, Ankara caddesi

Fiatı 5 Lira

(AK—202)

Saklanbaç!

Önsezi

Ahmet, Mustafa, Rıza akrabalarının ön sezilerinden öğünerek bahsediyorlardı. Ahmet:

— Bizim sülâlede ön sezisi en kuvvetli olan dayımdı. Çünkü öleceğini iki hafta önceden sezip bizlerden helâllık aldı.

Rıza dudağını büküp:

— Dayının sezisi fena değilmiş. Ama yine de halamın yanında yaya kalır. Halam öleceğini 1,5 ay önceden anlayıp mallarını paylaştırmış 52 nci gününün mevlidi için hocayla anlaşmış. Mezarını da yaptırmayı ihmal etmemiş. Sonra da kalanlara çok zahmet olmasın diye mezarlığa yakın bir ahbabın evinde ölüm döşeğine yatmış.

Mustafa küçümser bir tavır takınarak:

— O da bir şey mi yani... Babam doğmadan 3 ay önce babaannemi karnını muntazam aralarla tekmelemeğe başlamış. Hiçbir doktor bu darbelerin nedenini anlıyamamış. Nihayet bir gün misafir bir telgrafçı bu sırrı çözmüş. Babam mors alfabesiyle (BEN... 3 HAZİRAN 1960 TARİHİNDE ÖLECEĞİM...) diyormuş. Siz de bilirsiniz babam bu tarihte ölmüştü...

1661 Sokak No: 43
Ali Özpalanlar
Karşıyaka — İzmir

* * *

Palan

Palavracının birisi eşeğine binmiş, köyüne dönüyormuş. Birden önünü eşkıyalar kesmiş, soyup soğana çevirmişler.

Eşeğin palanları eski olduğu için, onu almamışlar. Palavracı da palanı sırtlamış, yürüye yürüye köyüne gelmiş. Köylüler etrafını almışlar:

— Ne bu halin, ne oldu böyle sana? Soruları yağmaya başlamış. Bizimki de:

— Ne olacak, önümü eşkıyalar kesti, eşeğimden pantalonuma varıncaya kadar her şeyi aldılar.

Muzibin biri onun ne palavracı bir adam olduğunu bildiği için takılayım demiş:

— İyi ki eşeğin palanını almamışlar.

Deyince, palavracı gururlu bir tavırla hemen karşılık vermiş:

— Tabii, ben adama palan mı veririm.

Fatih Erkmen
Sofular Mah. Dede Sok. No: 38
MERZİFON

* * *

Fil kızartması tarifi

«Evvelâ fil kesilip kemikleri ayrıldıktan sonra güzelce kuşbaşı parçalar halinde doğranır ve üzeri iyice örtülene kadar salçası ve yağı ilâve edilir. Bundan sonra 240 derecede dört hafta müddetle pişirilir. Bu miktar 3800 kişilik bir ziyaret için kâfidir, eğer daha fazla misafir bekleniyorsa birkaç tavşan da ilâve edilebilir. Yalnız bazı kimselerin tavşan etini katiyen sevmediklerini hesaba katmak gerekir...»

T. S. — İSTANBUL

REKLÂMINIZI GAZETE VE DERGİLERLE DEĞERLENDİRİN!

BASIN İLÂN KURUMU

YURT İÇİ VE YURT DIŞI REKLÂMLARINIZ İÇİN HİZMETİNİZDEDİR

Genel Müdürlük :
Cağaloğlu, Türkocağı Caddesi No. 1
İstanbul
Telefon : 27 66 00 - 27 66 01
Telgraf adresi : BASINKURUMU

(Basın: 15657—201)

Gülliver BİLGİÇLER ADASINDA 13

"GÜLİVER BAŞŞEHİR LAGODA'DAKİ AKADEMİYİ DOLAŞTIKÇA, BURADAKİ ALLÂMELERİN, UÇANADA'DAKİ DALGIN BİLGİÇLERE TAŞ ÇIKARTACAK BİRER SALAK YOBAZ OLDUKLARINI GÖRÜYORDU..."

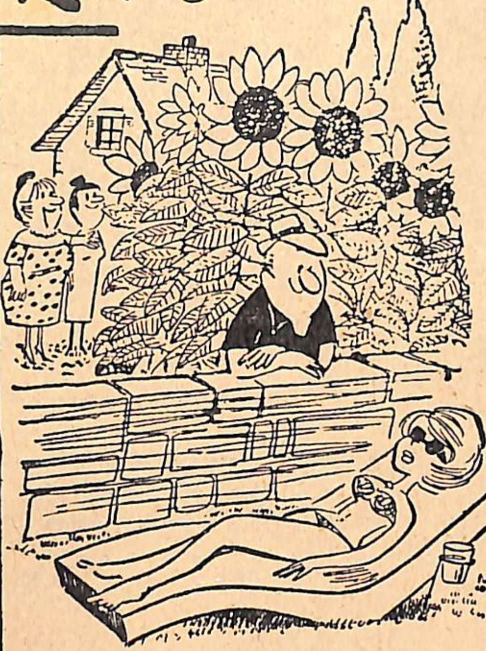
GEZDİKÇE, AKADEMİDE YAPILAN ÇALIŞMALARIN, AKLIMA KORKUNÇ GELEN ACAYİPLİKLERLE DOLU OLDUĞUNU GÖRÜYOR, AMA YİNE DE GEZMEKTEN GERİ KALAMIYORDUM!

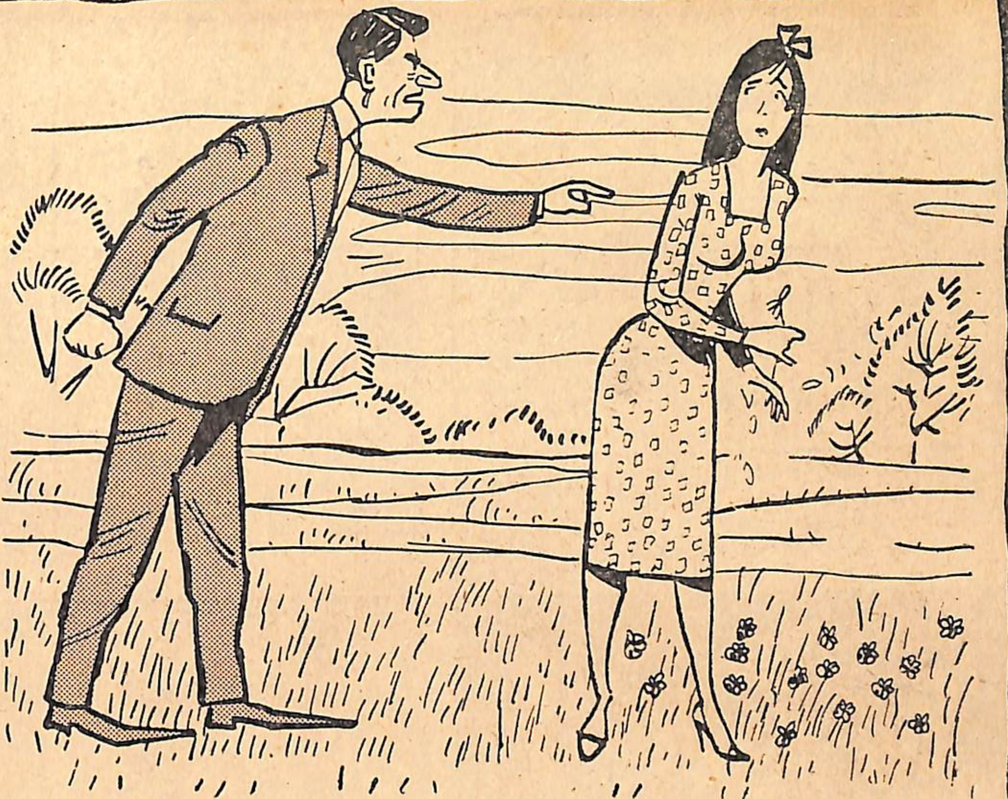

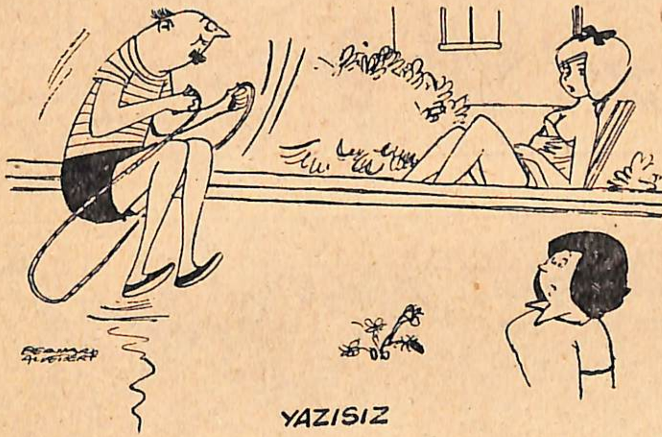
Dünya Karikatürleri

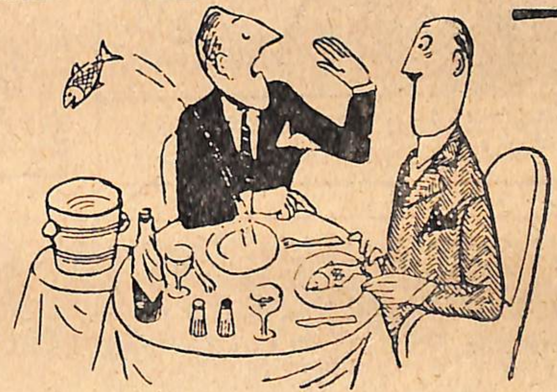
—BURASINI BÖYLE SIK YAPRAKLAR-LA KAPATTI KOCAM: KOMŞULAR BİZİ SEYRETMESİNLER DİYE!

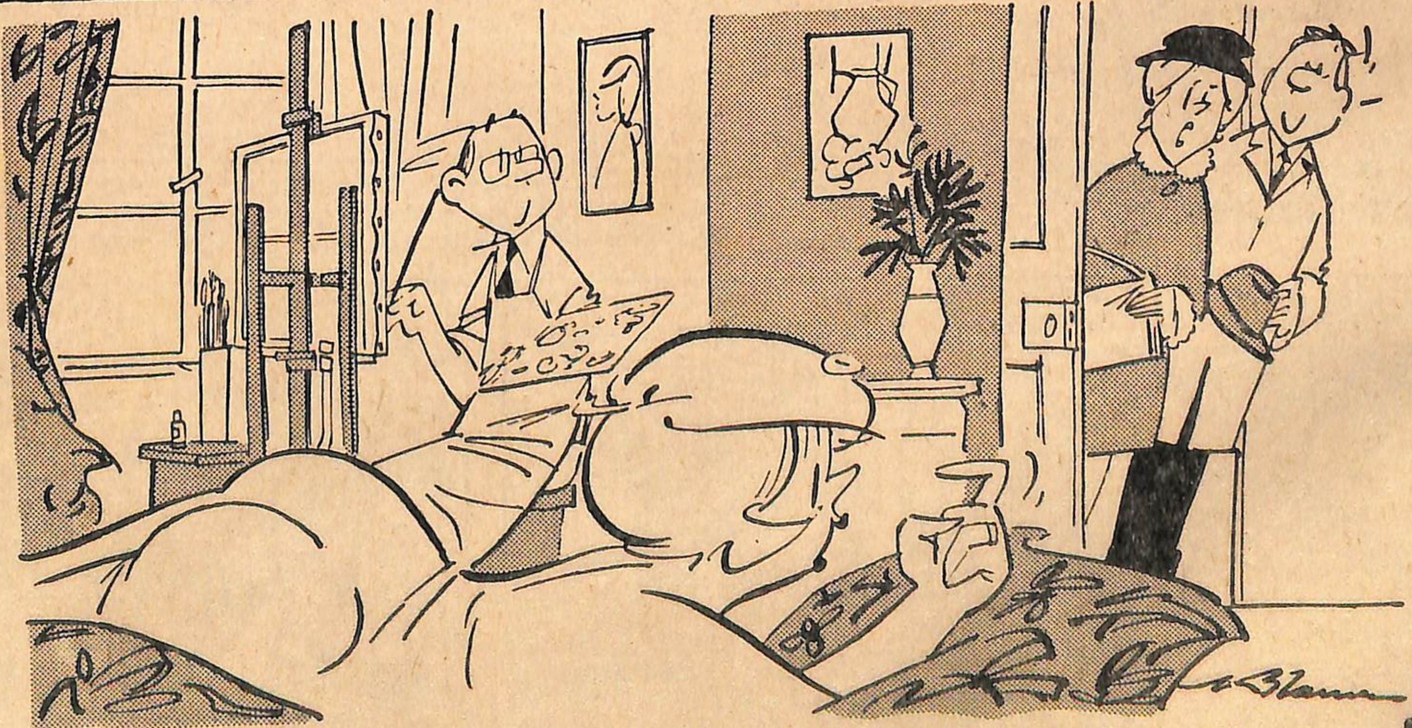
—DÜNDENBERİ KARI-KOCAYIZ ... ARTIK "SEVİYOR MU, SEVMİYOR MU?" DİYE NE FALINA BAKIYORSUN!

YAZISIZ

—İYİ LOKANTA, TEMİZ LOKANTA... TEK KUSURU YEMEKLERİ AZ PİŞİRİYORLAR!

—GELİN, BAKIN... KOCAM ŞİMDİ ÇIPLAK RESİM ÜSTÜNE ÇALIŞIYOR!

BİRİSİNİN ANNESİ TURSİL KULLANMAMIŞ

"Kızımla pencerenin önündeki sedirde oturmuş, dereden tepeden söz ediyorduk. Bir ara gözüm karşı çeşmede su içmekte olan torunumla, komşumuzun oğluna takıldı. Torunumun gömleği ötekinden çok daha parlak ve beyazdı. Komşumun çok titiz olduğunu bilirdim. Oğlunun gömleğinin rengini garipsedim. Sonra lâf arasında kızım, onların Tursil kullanmadığını söyledi..."

Etrafınıza bakınız... Tursil kullanan aileler derhal belli olur.

Tursil bütün tecrübeli ev hanımlarının kullandığı saf sabun tozudur. Tursil'le yıkanan çamaşırlar yıpranmaz ve mis gibi kokar. Tursil elleri bozmaz. Az Tursil çok iş görür. İşte bu yüzden Tursil diğer bütün markaların toplamından fazla satılır.

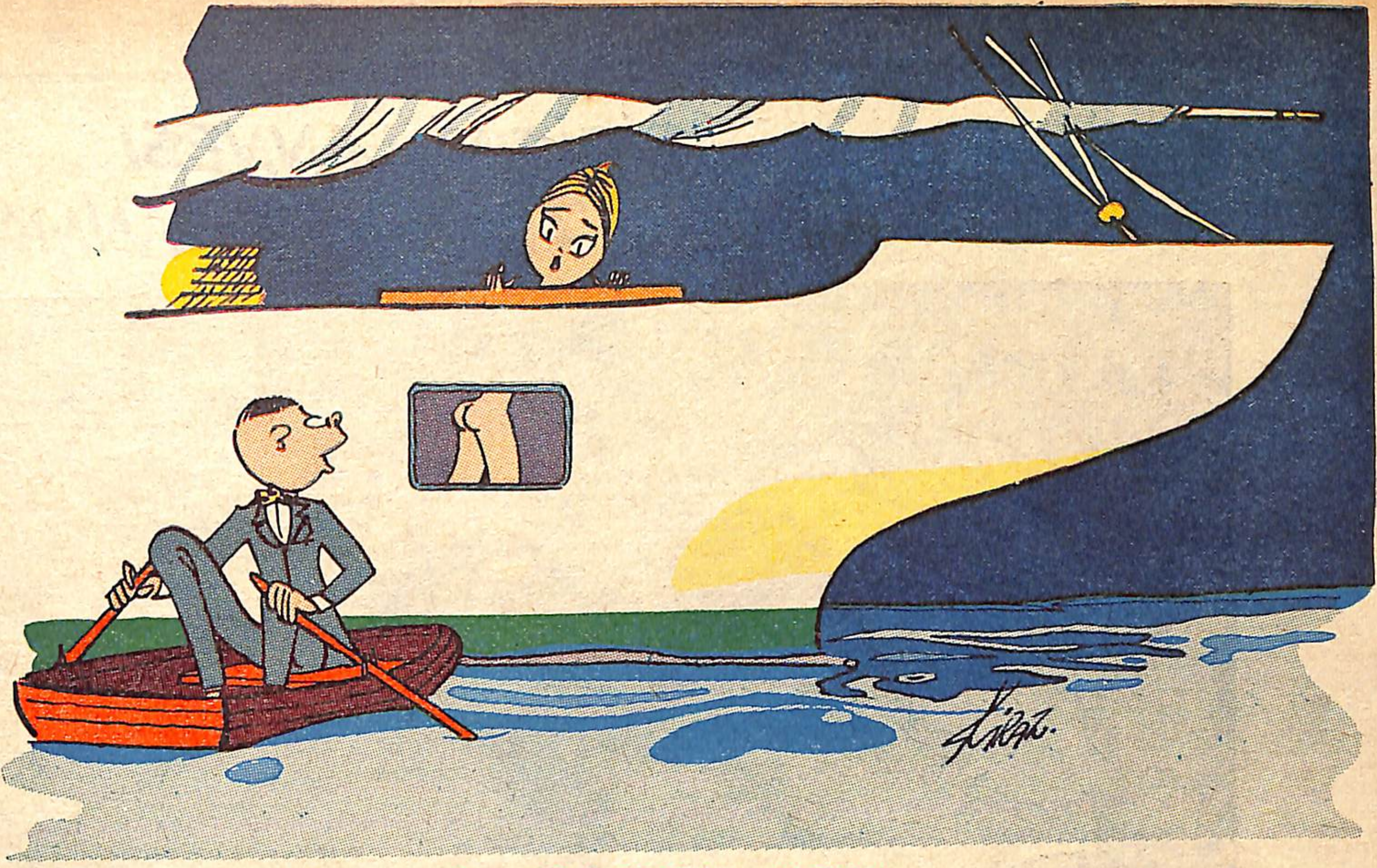
TURSİL gözle farkedilecek derecede daha beyaz yıkar

TURSİL şimdi daha zarif kutularda satılıyor

(Manajans: 1158—203)

Akbaba

–AAA, SEN HÂLÂ GİYİNMEMİŞSİN!..

